

Nr 69.

Stockholm den 25 november 1861.

C i r k u l ä r *till samtliga Postförvaltare i Riket.*

Kongl. Maj:t, som i nåder medgifvit, att på Postverkets bekostnad må, från början af nästkommande år, anställas särskilda brefbärare i de större städer, der, enligt Kongl. General-Post-Styrelsens bepröfvande, någon betydligare lokalkorrespondens kan vara att påräkna, samt å sådana orter, der oftare påkallas biträde för transport mellan postanstalt och jernvägsstation, diligens eller ångbåt,

har, i sammanhang härmed, bland annat, i nåder förordnat,

att, likaledes från och med 1862 års början, till frankering af lokalbrefven i omnämnda städer, der brefbärare blifva anställda, böra anskaffas frimärken å tre öre;

att dessa frimärken kunna användas jemväl såsom porto för alla slags postbref, samt

att för försäljning af detta slags frimärken, deraf inkomsten skall i behörig ordning till Postverkets Kassa redovisas, likasom för uppbörden härvid åtnjutes af postförvaltare enahanda provision, som för försäljning af öfriga frimärken och för uppbörd i allmänhet är föreskrifven.

Då till den 1 januari nästinstundande år icke kunna anskaffas nya frimärken af 3 öres valör, så komma från nämnda dag och tillsvärdare att i omnämnda afseende begagnas enahanda slags frimärken, som nu användas för lokalkorrespondensen i Stockholm, endast att grundfärgen å desamma blifver ljus olivebrun i stället för hvit.

Af detta slags frimärken bifogas härhos såsom prof ett exemplar, med erinran derom att, i händelse, efter ingången af nästinstundande år, till frankering af vanligen s. k. portobref blifvit användt dylikt frimärke, desamma skall anses och beräknas såsom 3 öre. Stockholm, af Kongl. General-Post-Styrelsen, den 25 november 1861.

O. W. STAEL v. HOLSTEIN.

Wilhelm Roos.

Anq:de frimärken af 3 öres valör.

Erik Lindgren

Filateli i Postens cirkulär under 150 år

I urval och med kommentarer

Postförvaltaren

i

Fribr.

Förord

Filatelister har många källor att ösa kunskaper från. Genom Postens information finns det numera stora möjligheter att lätt ta till sig vad som händer. Till denna förenkling har bland annat utgivningen av filatelicirkulären och publikationen "Meddelande minnespoststämplor" bidragit.

Före april 1968, då särskilda filatelicirkulär började ges ut, fanns information i dåvarande "Kungl. Poststyrelsens allmänna cirkulär", i filatelistiska tidskrifter och i broschyrer från bl a "Postverkets frankoteckensexpedition för samlare" samt i den allmänna pressen. Cirkulären finns i allmänhet till påseende vid större postkontor, men man måste ha god tid på sig om man vill söka efter filatelistiska notiser i dem. Många av notisernas innehåll har redovisats i böcker och publikationer av olika slag, men jag tror ändå att det kan ha sitt intresse för samlare att ha tillgång till ett samlat urval av cirkulärnotiserna. Jag har därför lagt ner möda på att göra ett sådant urval, vilket presenteras i detta häfte.

Urvalet gäller 150 år av Postens cirkulär, nämligen från 1819 då postkontoren allmänt försågs med datumstämplor fram till 1968, då filatelicirkulären började komma ut. Det finns samlare som kanske också skulle ha glädje av uppgifter från tiden före 1819, men det är relativt få som förunnats att samla på så gamla objekt. Troligen skulle en genomgång av de äldre cirkulären inte heller kunna ge sådana samlare någonting av värde.

Jag har försökt att återge cirkulären i kronologisk ordning men ansett det nödvändigt att ibland bryta tidsföljden för att sammanföra uppgifter inom samma ämnesområde. I de flesta fall är notiserna förstaeliga och talar för sig själva. Jag har ändå valt att kommentera dem när jag funnit det lämpligt.

Cirkulären återges i naturlig storlek fram till och med 1909. Därefter är reproduktioner minskade till 80% av originalstorleken på grund av övergången till bredare brödtext i cirkulären jämte tillkomst av marginalrubriker.

Av utrymmes- och kostnadsskäl har jag varit ganska sparsam i urvalet. Cirkulär som speglar utgivning av nya frimärken har jag helt lämnat därhän, liksom i allmänhet andra cirkulär vars innehåll ligger till grund för uppgifter i frimärkskataloger. De även länge efter Världspostförningens tillkomst mycket varierande utrikesportona har jag bara exemplifierat genom att återge utdrag ur en del av den portotaxa som gällde år 1880.

Min förhoppning är att häftet skall efterfrågas i så många exemplar att det kan ge anledning till nytryck med förbättringar och utökning. För synpunkter på innehållet och förslag på komplettering med ämnesområden som jag inte berört är jag tacksam.

Växjö den 1 maj 1993

Erik Lindgren

Circulair till samtliga Postförvaltare
i Sverige.

Som Kongl. Maj:t under den 18 sistledne November i Nåder behagat bifalla den af Rikets Höglofl. Ständer föreslagne anstalt, det alla PostContoiren blifva, i likhet med hvad för HufvudContoiret i Stockholm är förordnad, försedde med serskild Stämpel för att påtryckas afgående bref, så får jag sådant härmed tillkännagifva, med förståndigande, att Herr Postförvaltaren vid ansvar, hvarken till In- eller Utrikes ort, får afsända något bref, som icke tillförene blifvit med hosföljande Stämpel försedt; Ägandes Herr Postförvaltaren att vid närmaste Boktryckeri upphandla de för afstämplingen nödige 2-ne stämpelbollar, jemte boktryckaresvärta, samt den derföre belöpande kostnaden, mot biläggande af qvitterad räkning, i räkenskapen afföra, och bör denna upphandling utan dröjsmål företagas, på det att Brefafstämplingen, så fort sig göra låter, eller sednast inom Februarii månads slut, må vid samtliga PostContoiren kunna taga sin början. Stockholm af Kongl. Öfver PostDirectionen den 30 Januarii 1819.

W. C A R P E L A N.

Det fanns 114 postkontor i vårt land när denna cirkuläromotis publicerades. Tidigare hade använts stämplat för markering av fribrev eller betalda brev (F resp B) samt några namnstämplat i Stockholm och Norrköping. De som tillverkades på grund af det i cirkuläret speglade beslutet var s k rakstämplat. Nya stämplat med namnet i en halvcirkel och beteckningen FR-Br- började användas några år senare bl a i Stockholm. Samma stiltyp behölls när den halvcirkelformade texten senare omslötts med en hel cirkellinje och kompletterades med datumstilar. Den typen af fribrevsstämplat användes sedan under flera decennier.

Häftet i den posthistoriska skriftserien tillverkas med hjälp av en ordbehandlare, en ljuslåda för montering och en kopiator, allt av enklaste slag. Det är fråga om ett rent hantverk och defekter kan förekomma. Jag hoppas Du har överseende därmed och att Du accepterar att det framforsgade innehållet är viktigare än häftets utförande.

Erik Lindgren

Uti mitt circulaire af den 30 Januari 1819 finnes tydligen stadgadt, det alla från Post-Contoren afgående bref böra förses med Contorens påtryckta namnstämpel. Då likväl vid flere Post-Contor skall vara vedertaget, att stämpla endast de enskilde brefven, får jag härmed erinra Herr Post-Förvaltaren, det afven Fribrefven böra med stämpel förses.

Stockholm af Kongl. Öfver-Post-Directionen den 16 November 1822.

W. CARPELAN.

Själva avstämplingen lämnade mycket övrigt att önska och en påminnelse om att alla brev skulle stämplas kom efter närmare fyra år. Ännu användes inte datum i stämplarna men sådana började införas 1830. Då påbudet om stämpling efterlevdes dåligt infördes vite för slarv med stämplingen, formulerat på följande sätt.

Circulaire till samtliga Post-Contoren.

Dä, oaktadt Kongl. Öfver-Post-Directeurs-Embetet, genom Circulairebref af den 22 October 1830 och 13 October förlidet år, erinrat samtliga Post-Contoren om nödvändigheten att med tydliga stämpel-aftryck förse de afgående brefven, det likväl sedermera visat sig, att denna erinran icke alltid och allestädes blifvit hör-sammad: så föranlåtes Kongl. Öfver-Post-Directeurs-Embetet, att härmed stadga ett vite af En Riksdaler Trettio två Skillingar Banco, hvartill den Postförvaltare, som beträdes med att hafva låtit från dess Contor afgå ett eller flere otydliga stämplade bref, hvarje gång skall vara förfallen; kommande detta stadgande från och med den 1 Juli innevarande år att tillämpas; och äga de Post-Contor, hvilkas brefstämplar finnas vara förnötta, att med anmälan om erhållande af nya Stämplars skyndsammeligen hit inkomma.

Stockholm den 14 Maj 1835.

E. LAGERHEIM.

Som från flere Post-Contor i landsorterna behöfvat af nya eller med erforderlige stilar försedde Brefstämplar för innevarande år blifvit hos Kongl. Öfver-Post-Directeurs-Embetet allt för sent anmaldt, för att, inom behörig tid, blifva afhulpet, så har Kongl. Öfver-Post-Directeurs-Embetet nu funnit godt förordna, att, då hädanefter nya Brefstämplar vid Post-Contoren behöfvats, antingen af den orsak, att de derstädes begagnade Stämplars snart blifva förslitne, eller derföre att nödige stilar till dem saknas, requisitionerne å andra stämplars skola till Kongl. Öfver-Post-Directeurs-Embetet så tidigt insändas, att de kunna hinna beställas, förfärdigas och Post-Contoren tillställas till den tid, då de ovilkorligen böra begagnas. Stockholm den 5 Januari 1838.

Efter Nädigste Förordnande:

GUSTAF PEYRON.

De stämplars som nu åsyftas var den typ som senare tiders samlare döpt till bågstämplar. Ett tiotal nya postkontor hade tillkommit och dessutom fanns det (sedan 1831) några postuppsyningsmansplatser. Dessa använde emellertid inte någon stämpel. De sista postuppsyningsmansplatserna byttes ut mot poststationer år 1865, innan poststationerna ännu hunnit få några datumstämplar. Poststationer hade börjat inrättas på landsbygden 1861 som "speditionskontor" åt postförvaltarna.

Till följd af i ämnet från Kongl. Brittiska General-Post-Directionen erhållet meddelande, bör hädanefter för hvarje enkelt bref till Californien och Oregon, i stället för uti Taxan af den 24 sistlidne December stadgade porto af 2 R:dr 32 sk., endast erläggas 2 R:dr 20 sk. Banco, då brefven befordras med Nord-Amerikanska Ångfartyg emellan Panama och San Fransisco, samt kunna jemväl, om afsändarne så önska, bref till Californien, Oregon och Cuba sändas öfver de förenade Nord-Amerikanska Staterne, i hvilket fall brefven böra vara paskrifne "Via the united States" och skola frankeras med 1 R:dr 28 sk. per enkelt bref. Stockholm den 4 September 1851.

O. W. STAËL VON HOLSTEIN.

Möjligheterna för brevavsändare att välja olika befordringsvägar angavs efter hand i cirkulär men man vet allt för litet om hur postförvaltarna förde informationen vidare till sina kunder. Det visade sig nödvändigt att hjälpa utväxlingspostkontoren ("Gränse-Post-Contor") genom anteckning på breven om erlagt porto. Cirkuläret härefter förklarar sålunda förekomsten av vissa anteckningar på förfilatelistiska brev.

På det att vederbörande Gränse-Post-Contor må med visshet kunna urskilja, hvilket expeditionssätt för befordran till Utlandet bör iakttagas beträffande frankerade bref, som äro underkastade olika porto-afgifter i förhållande till de olika vägar, hvarå afsändare önska desamma befordrade, har Kongl. General-Post-Styrelsen härmed velat förordna, att å alla frankerade bref till Utlandet, undantagandes Norrige, Ryssland och Finland, bör af det afsändande Post-Contoret å venstra sidan af brefven åtecknas huru mycket i Svenskt Banco blifvit för desamma uptaget.
Stockholm den 16 Augusti 1852.

O. W. STAËL VON HOLSTEIN.

Öppen rekommendation

Då, enligt Kongl. Brevet af den 16 April 1823, för hvarje med posten afgående, betaldt rekommenderadt bref, afsändaren skall i rekommendationsafgift erlägga Tolf skillingar, när brevet öppet allemuas, och Åtta skillingar, när det inlemnas försegladt, samt emottagaren af ett dylikt i lösen betala Fyra skillingar banco, men dessa afgifter, som förut tillföllu vederbörande Postförvaltare, numera, jemlikt föreskriften uti Kongl. Brevet af den 21 November 1849, skola till Post-Cassan ingå och redovisas, har Kongl. Majt genom Nädigt Bref af den 17 sistlidne December, i anledning af General-Post-Styrelsens underdåniga hemställan, funnit godt i Näder förordna, att förenämde särskilde afgifter, utöfver vanligt porto, som för betaldte rekommenderade bref, enligt gällande stadganden, nu åligga dels afsändaren, dels emottagaren, skola från och med den 1 nästkommande April, på en gång, vid brevets inlemnande å Post-Contor, erläggas med Sexton skillingar för hvarje dylikt bref, som aflemnas öppet, och Tolf skillingar för sådant bref, som försegladt ingifves, förutom den bestämda assuranceafgiften; kommande dock icke någon förändring att härigenom äga rum, af hvad som nu finnes föreskrifvet i afseende å lösen för rekommenderade fribref till sådane Embetsmyndigheter, hvilka sakna fribrefsrätt; hvilket Kongl. General-Post-Styrelsen härigenom velat Herrar Postförvaltare, för behörigt iakttagande, tillkännagifva.
Stockholm den 8 Januari 1852.

Den öppna rekommendationen innebar att postförvaltaren räknade upp och intygade brevets värdeinnehåll, något som motiverade den högre avgiften i förhållande till slutna rekommendation.

Tysk innovation

Som Kongl. Preussiska General-Post-Styrelsen tillkännagifvit, att från och med den 1:sta instundande September s. k. frankomärken eller stämplade postcouverts komma att användas vid frankering af correspondansen till Sverige, har Kongl. General-Post-Styrelsen, i afseende på behandlingen af till Sverige ankommande bref, försedde med sådane frankomärken eller stämplade postcouverts, skolat till Herr Post-Förvaltarens kännedom och efterrättelse meddela:

Att i händelse brefportot genom det använde postmärket eller couvertet icke blifvit till fullo betaldt, skall det felande portot af Post-Contoret på adressorten upptagas af brefemottagaren, i enlighet med Gränse-Post-Contorets anteckning på brevet; samt

Att om adressaten vägrar betala det bristande porto-beloppet, skall brevet behandlas såsom outlöst och i föreskrifven ordning retourneras. Stockholm den 30 Augusti 1852.

O. W. STAËL VON HOLSTEIN.

Uppmärksamhet

Då af hit inkomne räkenskaper inhemtats, att de fleste Post-Förvaltare fortfarande upptaga och redovisa förut stadgad s. k. rekommendationslösen 4 skillingar för från utlandet ankomne rekommenderade bref, har Kongl. General-Post-Styrelsen velat fästa Post-Förvaltarens uppmärksamhet derpå, att sådan lösen, enligt 6 §. af serskilda Bestämmelserne uti sednaste utrikes Porto-Taxa af den 29 Juli sistlidet år, ej bör brefemottagarne affordras.

Stockholm den 19 Juni 1854.

O. W. STAEL VON HOLSTEIN.

Det var viktigt att postförvaltarna också läste genom bestämmelserna i brevtaxan varje gång en sådan utgavs. Exempel på en del av en brevtaxa återges på sid 36-39.

Enhetsporto

Enhetsportots införande medförde omfångsrika och intressanta cirkulär, av vilka de viktigaste återges på följande sidor.

Sedan Kongl. Maj:t, med hufvudsakligt gillande af Rikets Ständers beslut, angående bestämmande af ett lika porto för bref emellan inrikes orter samt portots erläggande genom s. k. Frimärken, funnit godt i Nåder förordna, bland annat, att på Post-Verkets bekostnad och genom Kongl. General-Post-Styrelsens försorg böra vid postanstalter och å lämpliga ställen i städer anbringas lådor för brefs emottagande; men i afseende på de breslådor, som vid postanstalterna sålunda äro anbefalde, lämpligaste beskaffenheten i de flesta fall måste vara beroende af lokalen, der de skola anbringas, samt ändamålsenligast och för Postförvaltaren beqvämligast torde blifva, om lådan, eller annan deremot svarande inrättning, såsom hål på vägg, dörr eller fönster, med deröfver tydligt anbragt tillkännagifvande af ändamålet, och uppsamlingsrum för brefven der innanföre, kan på det sätt anbringas å Post-Contoret, att den, alla tider på dygnet tillgänglig utifrån för brefs inläggande, kan öppnas inifrån Contorsrummet; har Kongl. General-Post-Styrelsen, som ansett lämpligast, att hvarje Post-Contor finge, efter förhanden varande lokalförhållanden, sjelf anskaffa tjenlig låda eller annan deremot svarande inrättning, härmedelst velat anbefalla samtliga Postförvaltare att hvar för sitt Contor till Styrelsen skyndsamt inkomma med förslag i detta hänseende och uppgift på den lindrigaste kostnad, hvarför sådan låda eller inrättning kan på stället erhållas.

De Postförvaltare, som äro anställda vid Post-Contor i stad, böra derjemte uppgifva om och i hvad mån behofvet påkallar att å ett eller flere, och i sådant fall huru många, ställen i staden anbringa lådor för brefs nedläggande deri, samt huruvida tillfälle är att få lådorna förfärdigade på stället och till hvad pris; dock erinras härvid, att då Styrelsen ej eger att med Post-Verkets medel allöna brefdragare eller andra personer för lådornas öppnande och brefs aflemnande till Post-Contoret, det ankommer på Postförvaltarne, om de emot brefdragareskillingen och lösbrefsafgiften vilja låta besörja lådornas öppnande och brefs uttagande, så att, derest Post-

förvaltaren undandraget sig sådant samt icke heller någon annan vill emot brefdragareskillingen åtaga sig omförmälte bestyr, anbringande af breslådor i stad, utöfver den som bör finnas vid sjelfva Post-Contoret, ej kan komma i fråga.

Stockholm den 12 April 1855.

Stockholm den 24 Maj 1855.

C i r c u l a i r e

till samtliga Postförvaltare vid Post-Contoren och Post-Expeditionerne i Riket.

Jemte det att härhos öfverlemnas några Exemplar af Kongl. General-Post-Styrelsens denna dag utfärdade Kungörelse, i anledning af Kongl. Maj:ts och Rikets Ständers beslut om ett förändradt porto-system för inrikes brevexlingen m. m., har Styrelsen, utom hvad i berörde Kungörelse finnes intaget och bör lända Postförvaltaren till efterrättelse, dessutom velat till kännedom och iakttagande meddela följande:

Från Kammar-Contoret erhållas i medlet af nästkommande Juni månad Frimärken, motsvarande i värde ungefär ett Qvartals Porto-uppbörd; börande de ytterligare kvantiteter Frimärken, som kunna finnas erforderlige, hos bemälda Contor i god tid requireras, så att hos Postförvaltaren alltid för vederbörande Correspondenter må till inköp vara att tillgå Frimärken till de valörer och den mängd, som önskas.

Requisitioner å Frimärken kunna ske när som helst, men böra lyda å jemna 100-tal. Å Couverten till requisitionerne antecknas: "requisition af Frimärken."

Värdet af under ett Qvartal från Kammar-Contoret bekomne Frimärken debiteras uti Qvartals-förslaget under titel: "förskott i Frimärken", på sätt det nya formuläret till Uppbörds-förslag, som från Kammar-Contoret erhålles, närmare kommer att utvisa. De Frimärken, som under nästkommande Juni månad komma Postförvaltaren tillhanda, redovisas dock ej uti 2:dra, utan först i 3:dje Qvartals-förslaget.

För försälde Frimärken influtne medel levereras till General-Post-Cassan för hvarje Qvartal i sammanhang med Öfverskotts-Postmedlen, eller, om sådane ej för Qvartalet uppkommit, vid den tid desse medel skolat insändas; börande reversalen å medlen utvisa, huru stor del deraf utgör intrad för försälde Frimärken och huru stor del är Öfverskotts-postmedel.

Då de till Postförvaltarna lemnade förskott af Frimärken måste anses lika med förskott af contanta penningar, äro Postförvaltarna för emottagne Frimärken och deras behöriga redovisande ansvarige lika som för annan Postmedels-uppbörd, och för uraktlåtenhet att inom behörig tid leverera influtne medel för försälde Frimärken underkastade enahanda ansvar, som för ej behörigen fullgjorde leverancer af Öfverskotts-postmedel.

Å hvarje belopp, som för försälde Frimärken till General-Post-Cassan inlevereras, har Postförvaltaren att sig till godo beräkna $1\frac{3}{4}$ proc. provision, hvilken i räkenskapen afföres under titel: "provision för försälde Frimärken."

Värdet af vid hvarje Qvartal i behåll ägande Frimärken balanceras till påföljande Qvartal och upptages till redovisning uti Förslaget för detsamma.

Efter förändradt formulaire tryckte Blanketter till Post-Protocoller och Journaler komma i vanlig ordning att Postförvaltaren från Kammar-Contoret tillsändas, för att med nästinstundande Juli månads ingång begagnas. Kartorne för inrikes brevexlingen inrättas från samma tid i öfverensstämmelse med bilagde formulaire dertill. På sätt detta formulaire närmare utvisar, upptagas å Kartorne porto-brefven endast till stycke- och lod-tal, hvaremot namnen å adressaterna till rekommenderade och registrerade bref alltid böra utsättas. För med Frimärken ofullständigt försedde bref bör Kartan upptaga så väl vigten, som det bristande porto adressaterna hafva att erlægga. Fribref karteras på lika sätt som hittills. Påsar och Paketer uppföras under serskild rabrik. Då ankommen post befunnits öfverensstämmande med åtföljande Karta, behöfver besvaringen derå endast innefatta, att posten befunnits "utan anmärkning"; hvaremot, då anmärkningar förekommit, dessa böra å den ankomne Kartan antecknas, af Postförvaltaren underskrifvas samt på besvarings-kartan specificeras, den Postanstalt till kännedom, som posten afsändt. Beloppen å i öppna rekommenderade bref inneslutne medel uppföras, på sätt som hit-

tills, å Kartornes baksida. Kartorne å bref till utrikes orter bibehållas oförändrade, utom att derå skiljes mellan de bref, som äro med penningar betalade, och dem, som äro frankerade med Frimärken. Protocollerna för så väl in- som utrikes brevexlingen skola vara öfverensstämmande med Kartorne, till följd hvaraf i Utrikes Bref-Protocollen namnen å adressaterna till de orekommenderade och oregistrerade brefven m. m. ej behöfva upptagas. Uti inrikes Bref-Protocollen behöfver portot för hvarje post ej serskildt intagas, utan summan deraf först i slutet af Protocollet utsättas, hvaraf likväl följer, att lodtalet måste transporteras och summeras.

Uti Journalen för inrikes bref upptages endast stycketalet af med Ångbåtar och Diligencer ankomne bref, men ej stycketalet af de från annan Postanstalt karterade bref, såsom redan af samma Postanstalt i dess Protocoller intaget.

Å med Frimärken ofullständigt frankerade bref, adresserade så väl till inrikes orter som till Norrige och sådane utrikes orter, dit med Frimärken försedde bref få afgå, äfven om brefven ej äro med åsatta märken fullt frankerade, utsättes vigten jemte det felande portot så väl å brefven som å Kartorne och i Protocollen.

Inflytande, för ankomne ofullständigt frankerade bref felande, porto redovisas i Journalerne därför.

De vid Postanstalterne anbragte breflådor eller deremot svarande brefaflemlings-inrättningar tömmas vid utgången af den för hvarje post bestämda allmänna inlemningstid och expedieras de inneslutne brefven med den derefter först afgående Post. Skulle postens afgång, genom annan posts inväntan, blifva fördröjd flere timmar efter den bestämda inlemningstiden, böra de i breflådorna efter inlemningstiden möjligen inlagde bref jemväl, så vidt ej posten derigenom utöfver föreskrifven tid uppehålls, med samma post expedieras.

Uti vid postvägarne befintlige breflådor eller brefaflemlings-ställen inlagde bref uttagas af dem, som få sig vården af dessa inrättningar uppdragen, för att till vederbörande postillon eller, då postillon icke medföljer, postförare, då de färdas förbi med posterne, öfverlemnas och af desse till närmaste postanstalt framföras. Till förvarande af dessa bref bör vederbörande postillon eller postförare af vederbörande Postförvaltare förses med lämplig Väska, som på Postverkets bekostnad anskaffas och underhålls samt i persedel-räkenskapen redovisas.

Portot för med Ångbåtar eller Diligencer ankomne obetalde porto-bref likasom värdet af sådane bref åsatte Frimärken debiteras till fulla beloppet i räkenskapen och afföres deri den andel i portot för samma bref, som vederbörande rederier, enligt Contracter eller på grund af Kongl. Kungörelsen den 7 Mars 1835, hafva att upp-bära, under titel: "Porto-andel för med Diligencer eller Ångbåtar ankomne bref"; börande hvarje gång sådan porto-andel afföres, be-hörigt Qvittance för utbetalningen deraf räkenskapen biläggas.

För uti breslådone å Ångbåtar eller Diligencer inlagde med Frimärken försedde bref, som äro adresserade till andra orter än dem Ångbåten eller Diligencen anlöper, hafva ej vederbörande rederier att åtnjuta någon andel, enär dessa bref med posterne skola vidare fortskaffas.

Postförvaltaren, som uraktlåter att, på sätt Kongl. General-Post-Styrelsen uti dess ofvan åberopade Kungörelse föreskrifvit, makulera bref åsatte Frimärken, innan brefven afsändas eller ut-lemnas, har derigenom gjort sig förfallen till enahanda vite, som för underlåtenhet att förse bref med tydliga stämplor uti Circulaire den 14 Maj 1835 finnes stadgadt, nemligen 1 R:dr 32 sk. Banco för hvarje gång.

På det Styrelsen må komma i tillfälle att till Kongl. Maj:t göra underdånig framställning om ersättning för den minskning i Sportel-inkomster, som Postförvaltaren genom det nya Porto-systemets införande kunna komma att lida, har Postförvaltaren att, efter detta års utgång, till Styrelsen inkomma med en specifik jämförelse för årets sednare hälft emellan de Sportel-inkomster, som Postförvaltaren enligt den nya ordningen tillfallit, och dem, Postförvaltaren skolat åtnjuta, i händelse nu gällande Porto-taxa och öfrige stad-ganden under samma tid fortfarande blifvit tillämpade.

Stockholm den 24 Maj 1855.

O. W. STAEL VON HOLSTEIN.

P. F. Th. Winroth.

Kongl. General-Post-Styrelsen har härmedelst velat tillåta, att, derest några af de från Kammar-Kontoret härstädes erhållande Frimärken under transporten tilläfventyrs blifvit genom fukt eller annorledes på något sätt skadade, må Postförvaltaren ega att så beskaffade ark till Kammar-Kontoret *genast* återsända, för att mot andra utbytas; börande Postförvaltaren erhållna Frimärken för fukt väl bevara och på allt sätt noggrannt vårda, emedan efter inhän-digandet skadade icke sedermera få mot andra utbytas.

Stockholm den 7 Juni 1855.

O. W. STAEL VON HOLSTEIN.

Underrättelser och föreskrifter angående Breflådor, som vid Postvägar anbringas.

Breflåda ellér deremot svarande inrättning för brefs aflemnande anbringas å dertill lämpligt ställe vid Postväg, i det fall att en Commun eller flere i en ort boende Correspondenter förena sig om att, genom anmälan hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Länet, hos Kongl. General-Post-Styrelsen begära sådan låda och sjelfva dels åtaga sig att, sedan antingen låda från Post-Verket erhållits eller mot ersättning af högst 8 R:dr B:co anskaffats, seder-mera allt framgent underhålla densamma, dels ock träffa aftal med någon person att hafva vården om och tillsynen å lådan utan an-nan afgift från Post-Verket än Tio Riksdaler Banco årligen.

Kostnaden för anskaffning af låda, om den ej från Post-Verket erhålles, samt årliga bidraget från samma Verk för breflådas till-syn och vård utbetalas af Post-Inspectoren inom Länet, den först-nämnde kostnaden efter hos honom företedd qvitterad, af vederbö-rande Kronobetjent attesterad räkning derå, och nämnda årliga bidrag, i Juni och December månader hvarje år mot vederbörandes qvittenser.

Medföljande, af Kongl. General-Post-Styrelsen den 24 sistlidne Maj utfärdade, Kungörelse och serskilda tryckta underrättelse om de Bref, för hvilka Breflådan är afsedd, skola vid hvarje ställe, der sådan låda blifver anbragt, finnas anslagne till kännedom och efterrättelse för vederbörande Correspondenter och dem som fått sig tillsynen och vården om lådorne uppdragne.

Nyckeln till Breflåda förvaras hos vårdaren, hvilken tillhör att i god tid före hvarje Posts ankomst:

uttagå i breflådorne inlagde bref och, så vidt ske kan, skilja de olika slags brefven, så att inrikes porto-brefven, utrikes brefven och lösbrefven komma att ligga tillsammans hvar för sig;

sammanslå brefven i en eller flera bundtar och hopdraga dem med segelgarn samt helst jemväl förse dem med omslag och låta dem åtföljas af en förteckning, utvisande brefvens antal och från hvilken breflåda de komma; samt

vid Postens ankomst, utan uppehåll för densamma, aflemna brefven m. m. till Postföraren eller Postillonen om sådan Posten åtföljer.

Från Breflådorne till Postillon eller Postförare aflemnade bref förvaras af dem uti serskild, Posten åtföljande väska och fortskaffas till närmaste Postanstalt, dit Posten skall afgå, derifrån de af brefven, som med Post vidare skola befordras, expedieras med först afgående Post, och behandlas lika som om de varit inlagda i samma Postanstalts breflåda.

Från Post-Verket bekomne Breflådor åtföljande numror äro afsedde att utvisa huru många gånger om dagen lådorne blifvit tömda, samt begagnas dessa numror efter behof. Stockholm den 18 Juni 1855.

Kongl. General-Post-Styrelsen.

Stämpla vackert!

Påminnelser om makulering av frimärken och hur detta skulle ske började tidigt och upprepades i åtskilliga cirkulär. Här är några exempel på sådana påminnelser.

Kongl. General-Post-Styrelsen vill härmed till noggrann efterlefnad ytterligare inskräpa dess uti Kungörelse den 24 sistlidne Maj meddelade föreskrift om makulering, medelst stämpel-aftryck i *trycksvärta*, af Frimärken, som till Portots betalande finnas bref åsatte, äfvensom, uppå förekommen anledning, erindra vederbörande Postförvaltare, att, utom de stämpel-aftryck hvarmed hvarje Frimärke förses, hvarje bref derjemte bör vara *sterskildt* påtryckt Postanstaltens namn- och datum-stämpel. Stockholm den 20 Augusti 1855.

O. W. STAEL VON HOLSTEIN.

Då hos Kongl. General-Post-Styrelsen blifvit anmäldt, att vid åtskilliga postkontor och postexpeditioner, dels afgangna bref blifvit försedda med otydligt stämpelaftryck, så att ort och datum icke kunnat med säkerhet skönjas, dels till makulering af frimärken begagnats blå färg, dels ock slutligen å bref, frankerade med två eller flera frimärken, icke hvarje sådant blifvit med särskildt stämpelaftryck försedt,

förnyar Kongl. General-Post-Styrelsen härmed sina förut gifna påminnelser derom,

att, före brefs afgang, skall, å inlemningsorten hvart portofrimärke vara makuleradt genom särskildt aftryck i trycksvärta af postanstaltens namn- och datum-stämpel; hvilken bör så anbringas att, om möjligt, datum blifver synligt å hvarje frimärke; samt

att härförutan å hvarje bref jemväl skall finnas *tydligt* och *sterskildt* åtryckt postanstaltens namn- och datum-stämpel.

Och erinrar Kongl. Styrelsen om det ansvar, som, för uraktlåtenhet i omförmälda afseenden, blifvit stadgadt genom Öfver-Post-Direktörs-Embetets cirkulär den 14 Maj 1835 och Kongl. General-Post-Styrelsens cirkulär den 24 Maj 1855.

Stockholm den 13 December 1860.

O. W. STAEL VON HOLSTEIN.

Till samtliga postförvaltare,

angående frimärkens noggranna afstämpling.

Af förekomna anledningar har Kongl. Generalpoststyrelsen, med hänvisning till de i Styrelsens cirkulär den 27 september 1875 (sid. 449), den 15 september 1876 (sid. 423) och den 26 mars 1886 (sid. 257) meddelade föreskrifter, funnit nödigt ånyo erinra samtliga postförvaltare och poststationsföreståndare om angelägenheten deraf att afstämpling af frimärke, som användts för postafgifts utgörande, så verkställas, att märket fullständigt makuleras och göres för vidare användande till fraktering obrukbart, afvensom att, i händelse det vid märkets makulering uppkomna aftryck af stämpeln icke lemnat önskvärd tydlighet, vid sidan deraf å lämplig plats anbringas nytt stämpelaftryck, tydligt utvisande namnet å postanstalten, der stämplingen verkstälts, samt dagen, då sådant skett.

Derest skäl till anmärkning i berörda hänseende förekommer, bör vederbörande postförvaltare i fråga om paket genast efter paketets utlemnande till vederbörande insända adresskortet till Kongl. Styrelsen samt i fråga om bref söka af adressaten utbekomma konvolutet till försändelsen och dermed tillika med uppgift på afgångspostanstalten till Kongl. Styrelsen inkomma. Stockholm den 7 februari 1890.

E. VON KRUSENSTJERNA.

Till generalpoststyrelsen ha upprepade gånger framförts klagomål över otydliga och suddiga stämpelavtryck på försändelser. Med anledning härav får styrelsen ånyo inskräpa angelägenheten av att datumstämplar och stämpellådor hållas väl rengjorda och i fullgott skick, att alltför hårda stämpelplattor utbytas samt att stämpling av avgående försändelser verkställas på sådant sätt, att tydliga och klara stämpelavtryck erhållas.

Det åligger postmästare och stationsmästare samt all övrig personal i förmansställning att sörja för att vad ovan sagts iakttages samt att tillse, att brevstämpling anförtros endast åt funktionärer, som visat sig behärska ifrågavarande arbetsuppgift. Vidare skall i utbildningen för brevbararaspianter ingå handledning i brevstämpling samt i skötsel av brevstämplingsmaskiner, datumstämplar och stämpellådor.

Generalpoststyrelsen har i samband härmed bestämt, att vid den i PR I § 108, mom. 4, omnämnda stickprovskontrolleringen skall beträffande avgående post jämväl tillses, att stämpelavtrycken äro klara och tydliga.

Detta cirkulär skall delgivas all därav berörd personal i förmansställning. Författningsändring meddelas särskilt. (Inta 771. 51.)

Öretal

Övergången från skilling till öre-valörer speglas i detta cirkulär.

Kongl. General-Post-Styrelsen, som, till följe af Kongl. Maj:ts och Rikets Ständers beslut om åtskillige förändringar, som med nästinstundande Juli månad skola inträda, i för närvarande gällande bestämmelser rörande afgifterne för in- och utrikes brevexlingarne, brefs rekommenderande m. m., under denna dag, med upphäfvande af dess Kungörelse den 24 Maj 1855, utfärdad och härhos öfverlemnar 3:ue exemplar af ny Kungörelse rörande samma afgifter m. fl., har, utom hvad i sistberörde Kungörelse finnes intaget och bör lända Postförvaltaren till efterrättelse, dessutom velat till kännedom och iakttagande meddela följande:

Under loppet af nästa månad erhålles från Kammar-Contoret utan requisition erforderligt antal nya Portofrimärken, som från och med nästa Juli blifva gällande, så att sådana redan under Juni månad må vara för den corresponderande allmänheten tillgängliga till inköp eller utbyte mot innehavande märken af nu gällande valörer; börande värdet af de sålunda erhållne nya Märkena ej i 2:dra utan först i 3:dje Qvartals-förslaget redovisas.

De Frimärken af nu gällande valörer, som efter nästkommande Juni månads utgång finnas i behåll oanvända vid Post-Contoren eller, efter samma tid, genom utbyten derstädes af sådane mot nya Märken, erhållas böra insändas till Kammar-Contoret, som tillhör att i ersättning öfversända Märken utaf de nya valörerne till motsvarande värde, så att de värdebelopp, som för emottagne Frimärken blifvit i räkenskapen en gång debiterade, fortfarande der böra kvarstå och endast afföras i mon af att derför inflyta contante medel.

Med requisitioner af nya Frimärken förfäres såsom hittills och i Cirkuläret den 24 Maj 1855 är föreskrifvet.

För försälde Märken inflytande medel användas liksom den contanta Porto-upbörd till vid Post-Contoren förefallande tillätne utgifter, och levereras öfverskotten, der sådane förekomma, för hvarje kvartal till General-Post-Cassan i sammanhang med den öfriga netto-upbörd.

För kvartals-förslagers och års-räkningars upprättande följes nu gällande formulär med den ändring likväl, att alla belopp, som i dessa och öfriga räkenskaper upptagas från och med nästa Juli månad utsättas i Riksmynt i stället för i Banko.

Hvad uti berörde Cirkulär för öfrigt finnes stadgadt och föreskrifvet: om ansvaret för Postförvaltare, som uraktlåter att inom behörig tid leverera uppkommande öfverskottet af influtne medel för försålde Porto-frimärken; om Postförvaltares rätt till $1\frac{3}{4}$ proc. i provision af sådane medel; om brevrens karterande och protokollering m. m.; om sättet för upptagande i räkenskapen af med Angbåtar och Diligencer ankomne samt ofullständigt frankerade bref och portot för desamma; om behandlingen af de bref som inläggas i brevlådor vid Post-anstalterne eller vid postvägarne samt om Postförvaltares ansvar för uraktlåtenhet att makulera bref åsatte frimärken, inuan breven afsändas eller utlemnas, gäller fortfarande till efterrättelse; och erinras Postförvaltarne derjemte om föreskrifterne uti Cirkulären den 5 Juli 1855 angående så väl rekommendations- som porto-avgifters godtgörande med frimärken, då Correspondent åsatt rekommenderade bref sådana märken endast för endera af avgifterne, och den 20 Augusti samma år, om brefs förseende med serskildt stämpelaftryck äfven då breven äro betalade med frimärken och dessa äro genom stämpelaftryck makulerade.

Blanketter för rekommendationsbevis äro efter förändradt formulär tryckta att begagnas med den 1:sta nästkommande Juli, och erhållas sådane uppå requisition från Kammar-Contoret; men kunna emedertid de rekommendationsbevis-blanketter af nu gällande formulär, som vid Post-anstalterne efter nästa Juni månads slut finnas i behåll, äfven med Juli månads ingång användas och behöfva ej makuleras, enär Styrelsens Kungörelse af denna dag innehåller underrättelse om de förändringar, som i rekommendations- och assurance-avgifterne med sistberörde månad inträda.

Ny Taxa för utrikes brevexlingen kommer så fort ske kan sedan begärde men ännu ej erhållne uppgifter från Kongl. Preussiska och Kongl. Danska Postverken till Styrelsen inkommit, att utfärdas och samtliga Postanstalterne meddelas. Stockholm den 31 Maj 1858.

O. W. STAEL VON HOLSTEIN.

Frimärken - inte kontant betalning

Efter 1855 var frankeringsfrågan besvärlig till dess ett beslut kom att enbart frimärken skulle användas för att betala för breven. Två månader efter närmast återgivna cirkulär beslöts, som framgår av det följande, att alla brev som lades i **brevlådor** måste frimärkas och 1866 skulle i princip **alla brev inom landet** frimärkas.

Sedan numera, till betalande af porto- och rekommendationsavgifter, portofrimärken vid de flesta postanstalter användas, har Kongl. General-Post-Styrelsen varit betänkt på utfärdande af ett allmänt ordningsstadgande, att, då sådant af afsändaren ej blifvit iakttaget, alla inrikes och till utlandet adresserade **betalda** bref, skola af Postförvaltarne, innan breven afsändas, med frimärken förses, hvarigenom kunde vinnas större enkelhet i kartor och protokoller, äfvensom en ökad fördel för Postförvaltarne.

Innan en sådan föreskrift utfärdas har dock Kongl. General-Post-Styrelsen velat lemna de Postförvaltare, hvilka, till följd af lokala förhållanden, knapp expeditionstid eller andra omständigheter, tilläfsventyrs kunna hafva något att häremot erinra, tillfälle att derom hos Kongl. Styrelsen sednast inom nästkommande April månads utgång göra anmälan; hvaremot de, som med någon särskild förklaring med anledning af detta cirkulär ej inkomma, anses hafva funnit hinder icke möta emot verkställigheten, hvarom föreskrift då skall framdeles meddelas. Stockholm den 27 Februari 1860.

O. W. STAEL VON HOLSTEIN.

Med ändring af hvad Kungörelsen den 31 Maj 1858, 11 punkten, momentet e) innehåller, angående befordrande af obetalde lädbref till inrikes ort, har Kongl. General-Post-Styrelsen, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts Nådiga föreskrift, genom denna dag utfärdad Kungörelse, till behörigt iakttagande från och med nästkommande Juni månad, gifvit allmänheten tillkänna:

att korrespondent, som för brevexling till inrikes ort vill begagna sig af brevlåda, vare sig på ångfartyg, diligens, jernbanståg, vid postanstalt eller postväg, skall vara ovilkorligen skyldig att, så framt brevet skall till adressaten fortskaffas och utlemnas, förse detsamma med potofrimärke; samt

att frimärken hållas till salu icke allenast vid hvarje Postkontor eller Postexpedition, och i Stockholm dessutom i Postkammarkontoret, utan äfven i den mån öfverenskommelse derom kan med vederbörande träffas, vid jernvägsstationer, å ångbåtar och vid de ställen, hvarifrån diligenser afgå; och att då minst 3:ne blad frimärken, innehållande 100 märken hvardera, inköpas, åtnjutes af Postverket i provision för märkenas hållande till salu, 1 $\frac{3}{4}$ procent rabatt å märkenas värde.

I sammanhang hvarmed Kongl. General-Post-Styrelsen härmedelst velat till efterrättelse meddela och föreskrifva:

att då, oaktadt ofvanstående föreskrift, sannolikt till en början åtskillige bref till inrikes orter komma att i breflådor nedläggas, utan att vara försedda med frimärken, må Postförvaltaren visserligen fortfarande, såsom hittills, tills vidare utlemna desamma till adressaten, men böra brefven då af Postförvaltaren förses med frimärken som behörigen makuleras;

att då frimärken till här ofvan fastställda belopp från Postanstalt försäljas, den därför medgifna försäljningsprocent bör tillgodoberäknas köparen, men icke Postförvaltaren, som dock skall densamma, på vanligt sätt, i räkenskapen afföra; samt

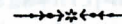
att vederbörande Postförvaltaren böra tillse, att breflådor på ångfartyg, diligenser och jernbanståg varda försedde med sådana anslag, som härjemte bifogas, och hvaraf, efter behof, större antal exemplar kan härifrån erhållas. Anslagen för breflådor vid postanstalt eller postväg förblifva oförändrade.

Dessutom erinras Postförvaltarna om skyldigheten att så väl i dertill afsedde journal behörigen anteckna ankomne, med frimärken betalde bref, som att i räkenskapen debitera sammanlagda värdeportot för desamma, till undvikande af det för uraktlåtenhet häraf genom Cirkulär af den 29 December 1856 stadgade bötesansvar. Stockholm den 19 April 1860.

O. W. STAEL VON HOLSTEIN.

KONGL. GENERAL-POST-STYRELSENS

1865. C I R K U L Ä R N^R 20.

Till samtliga Postförvaltare i Riket,

om frankerade brefs frimärkande.

Då, enligt hvad hos Kongl. General-Post-Styrelsen blifvit anmaldt, posträkenskapen utvisar det förhållande, att ofrimärkte frankerade bref vid högst få postanstalter numera förekomma, samt mycken lättnad och mera redighet i expeditions-, redovisnings- och kontrollväg skulle vinnas, om endast ett slag af frankerade bref blefve att behandla, vill Kongl. General-Post-Styrelsen härmed förordna, till iakttagande från och med nästkommande års ingång, att alla afgående bref och korsbandsförsändelser, för hvilka, utom assurancesgiften (hvilken fortfarande bör med penningar erläggas och i räkenskapen såsom kontant uppbörd redovisas), öfriga belöpande portoavgifter kunna ersättas med frimärken, men, i afseende å hvilka detta betalningsätt icke blifvit af afsändaren iakttaget, utan avgifterne kontant erlagts, böra af vederbörande postförvaltaren, innan försändelserne till adressorterna expedieras, behörigen frimärkas och såsom frimärkte karteras och protokolleras samt de för dem belöpande befordringsavgifterne i kvartalsförslager och årsräkningar redovisas såsom på berörde sätt influtnet; kommande blanketterne till nämnde räkenskaper att i enlighet med ofvan gifna föreskrift förändras, i mon af det nuvarande förrådets åtgång. Stockholm den 30 november 1865.

O. W. STAEL v. HOLSTEIN.

Kongl. Maj:t, som i nåder medgifvit, att på Postverkets bekostnad må, från början af nästkommande år, anställas särskilda brefbärare i de större städer, der, enligt Kongl. General-Post-Styrelsens bepröfvande, någon betydligare lokalkorrespondens kan vara att påräkna, samt å sådana orter, der oftare påkallas biträde för transport mellan postanstalt och jernvägsstation, diligens eller ångbåt,

har, i sammanhang härmed, bland annat, i nåder förordnat,

att, likaledes från och med 1862 års början, till frankering af lokalbrefven i omförmälda städer, der brefbärare blifva anställda, böra anskaffas frimärken å tre öre;

att dessa frimärken kunna användas jemväl såsom porto för alla slags postbref, samt

att för försäljning af detta slags frimärken, deraf inkomsten skall i behörig ordning till Postverkets Kassa redovisas, likasom för uppbörden härvid åtnjutes af postförvaltaren enahanda provision, som för försäljning af öfriga frimärken och för uppbörd i allmänhet är föreskrifven.

Då till den 1 januari nästinstundande år icke kunna anskaffas nya frimärken af 3 öres valör, så komma från nämnda dag och tillvidare att i omförmälda afseende begagnas enahanda slags frimärken, som nu användas för lokalkorrespondensen i Stockholm, endast att grundfärgen å desamma blifver ljus olivebrun i stället för hvit.

Af detta slags frimärken bifogas härhos såsom prof ett exemplar, med erinran derom att, i händelse, efter ingången af nästinstundande år, till frankering af vanligen s. k. portobref blifvit användt dylikt frimärke, desamma skall anses och beräknas såsom 3 öre. Stockholm, af Kongl. General-Post-Styrelsen, den 25 november 1861.

O. W. STAEL v. HOLSTEIN.

Wilhelm Roos.

Lokalbrevbäring

Cirkuläret speglar beslutet om lokalbrevbäring, vilket för övrigt efter ett sekel föranledde utgivning av ett minnesfrimärke den 29 januari 1962. Av cirkulärets sista stycke framgår att ett exemplar av frimärket medsändes men inte på vad sätt det skedde. Märket kan ha blifvit fastklistrat på själva cirkuläret. Facitkatalogen uppger att det finns två kända exemplar av kungörelsen med detta märke. Det framgår inte av kataloguppgiften om "kungörelsen" är identisk med poststyrelsens cirkulär av den 25 november 1861 men det kan förmodas.

KUNGÖRELSE.

Från och med nästinstundande år, 1863, kommer, på grund af Kongl. Kungörelsen den 12 juli 1860, vid taxeringen af bref, som vexlas emellan *inrikes* orter, brefvigten att beräknas sålunda, att bref, som i vikt ej uppgår till fullt 4 ort, befordras mot enkelt porto,

bref från och med 4 intill 7 ort underkastas dubbelt porto,

»	»	»	»	7	»	10	»	»	tre enkla porton,
»	»	»	»	10	»	13	»	»	fyra » »
»	»	»	»	13	»	16	»	»	fem » »
»	»	»	»	16	»	19	»	»	sex » »
»	»	»	»	19	»	22	»	»	sju » »
»	»	»	»	22	»	26	»	»	åtta » »
»	»	»	»	26	»	31	»	»	nio » »
»	»	»	»	31	»	41	»	»	tio » »
»	»	»	»	41	»	51	»	»	elfva » »
»	»	»	»	51	»	61	»	»	tolf » »
»	»	»	»	61	»	71	»	»	tretton » »
»	»	»	»	71	»	81	»	»	fjorton » »
»	»	»	»	81	»	91	»	»	femton » »
»	»	»	»	91	»	1 ~~8~~ 1 ort	»	»	sexton » »
»	»	»	»	1 ~~8~~ 1 ort	»	1 ~~8~~ 26 ort	»	»	sjutton » »
»	»	»	»	1 ~~8~~ 26 ort	»	1 ~~8~~ 51 ort	»	»	aderton » »

och att för vikt derutöfver erlägges ett enkelt porto mer för hvarje tre ort mer.

Portot blifver oförändradt, så att

i fråga om *vanligen så kallade portobref* eller sådana, som afsändas från *en inrikes* postanstalt till en annan, vare sig postkontor, postexpedition eller poststation, enkelt porto utgör 12 öre, dubbelt 24 öre o. s. v.;

för *lokalbref* eller sådane bref, som, vaxlade emellan personer, boende i samma stad, köping eller annan kommun, icke genom Post-Verkets försorg fortskaffas utom kommunernes område, och hvilka bref ej få i vigt öfverstiga tolf ort, betalas 3 öre,

och för *lösbref*, hvarmed afses bref, som väl jemte öfriga posterne befordras, men derunder ej passera mer än en postanstalt, antingen de till denna lösa eller i väska insändas eller de å postanstalten inlemnas för att på förenämnde sätt tillställas adressaterna, erlägges äfvenväl 3 öre. Vigten af dessa bref får ej öfverskjuta tjugufem ort.

Portot för inrikes bref skall erläggas vid afsändandet, ehvad brefvet inlemnas å postanstalt eller nedlägges i breflåda, i hvilket sednare fall portot alltid utgöres med frimärke. Finnes emedlertid i breflåda inlagdt bref, hvilket är till någon del, men ej till fullo frankeradt, varder, då det felande portot icke utgör mer än tolf öre, brefvet tillställdt adressaten, så vida denne vill detsamma utlösa mot erläggande af återstående portoandelen.

Vid postafgifternes gäldande för försändelser, som inlemnas direkte å postanstalt eller dit i lösväska insändas, kunna, efter afsändarens godtfinnande, begagnas antingen kontanta penningar eller frimärken för de här ofvan öförmälda så kallade portobref och för lokalbref i de städer, hvarest denna brefbefordran öfvertagits af Post-Verket, äfvensom för utgörande af de vid penningeförsändning ifrågakommande rekommendationsafgifter. Deremot skola alltid med penningar erläggas afgifterne för lokalbref, der ej af Post-Verket finnas anställda särskilde brefbärare, äfvensom för alla lösbref, hvilka afgifter tillfalla vederbörande postförvaltare; hvarförutom på sistnämnda sätt böra utgöras de här nedan öförmälda assurans- och registreringsafgifter samt umgälderne för paketers befordran.

Frimärkena böra alltid äsättas brefvens adress-sida.

För närvarande användas frimärken af följande valörer, nemligen:

å	3	öre,	af	ljus	olivbrun	färg,
»	5	»	»	grön	»	»
»	9	»	»	violett	»	»
»	12	»	»	blå	»	»
»	24	»	»	gul	»	»
»	30	»	»	brun	»	»
»	50	»	»	röd	»	»

Portofrimärken tillhandahållas allmänheten till inköp icke allenast vid hvart postkontor och postexpedition samt i Stockholm dessutom i Post-Kammar-Kontoret, utan äfven, i den mån öfverenskommelse kan träffas med vederbörande, vid jernvägsstationer, å ångbåtar och vid de ställen, hvarifrån diligenser afgå.

Till alla dem, hvilka, för att i Stockholm eller landsorten hålla allmänheten frimärken tillhanda, anmäla sig till inköp af, på en gång, minst tre ark frimärken — hvart ark innehållande 100 märken — lemnas, vid betalningens erläggande, en rabatt af 1 $\frac{1}{4}$ procent utaf märkenas värde.

Skall bref afgå under *öppen* rekommendation, då, i händelse brefvet förkommer, afsändaren eger utbekomma ersättning för hela det i detsamma inneslutna, på vederbörande postanstalt uppvisade kontanta innehållet, erlägges, utöfver vanligt brefporto, i rekommendationsafgift 50 öre samt i assuransafgift 2 öre för hvart etthundra riksdaler riksmünt.

Försändes bref under *sluten* rekommendation, utgör rekommendationsafgiften 35 öre. Går sådant bref förloradt, utbetalas, sedan brefsändaren med ed fäst sin uppgift om brevets innehåll, af Post-Verkets medel icke högre ersättning än 150 riksdaler.

För penningeförsändning med posterne gälla i öfrigt föreskrifterne i Kongl. Kungörelsen den 16 februari 1849.

Önskar afsändare af orekommenderadt bref att detsamma, med angifvande af adressatens namn, skall å karta särskildt uppföras, åteckne brefvet ordet: »registreras» och erlägge, utöfver vanligt porto, 12 öre, postförvaltarens ensak. Öfver emottagandet eller utlemnandet af dylikt bref meddelas emedlertid icke qvitto, likasom Post-Verket för framkomsten af registreradt bref icke ikläder sig annat ansvar än för alla andra orekommenderade bref, eller, om bref af förstnämnda slag gått förloradt, lemnar någon ersättning för innehållet af detsamma.

I afsende å frankeringen af bref till *utrikes* orter iakttages hvad härom för särskilda fall finnes föreskrifvet i gällande taxa, hvilken skall till allmänhetens kännedom finnas anslagen vid hvar postkontor och hvar postexpedition. Der, enligt samma taxa, enkel brefvigt är upptagen till ett halft lod, skall, efter ingången af nästinstundande år, densamma beräknas till ett och ett halft ort, likasom, der enkla brefvigten är ett lod, den kommer att utgöra tre ort.

Ut i de breslådor, hvilka finnas anbragte å jernbantåg, diligenser och ångfartyg, varda icke allenast till de orter, som af dem passeras, fortskaffade orekommenderade och ore-gistrerade bref, utan i samma lådor kunna äfven till befordran nedläggas bref af förenämnda beskaffenhet, adresserade till andra in- och utrikes orter. Dessa bref blifva af vederbörande postanstalter uttagne och med första lägenhet vidare befordrade till bestämmelseorten.

Har bref, åsatt frimärke, å postanstalt inlemnats eller dit ankommit i breslåda eller lösväska, skall, ehvad brefvet bör genom postanstalten direkte utlemnas eller vidare befordras, frimärket af samma postanstalt makuleras medelst aftryck i trycksvärta af postanstaltens namn- och datumstäm-

pel. Äro å bref anbragte flere frimärken, bör hvart sådant förses med särskild stämpel.

Postförvaltare åligger hafva ankomna bref så sorterade att, då bref i postluckan efterfrågas, svar och nödiga upplysningar må kunna med lätthet och utan tidsutdrägt meddelas.

Åstundar korrespondent, att särskild underrättelse om ankomsten af rekommenderadt bref likasom om paketgods, som anländt med postlägenhet, skall för honom utskrifvas, erlägge, der ej för någon ort annorlunda stadgas, för hvarje sådan underrättelse (avis) 3 öre.

På korrespondent ankomme, huruvida han önskar sjelf eller med eget bud från postanstalt afhemta anlända bref, tidningar, aviser af förenämnda beskaffenhet m. m. eller om, i de städer, der Post-Verket har egna brefbärare, han föredrager att låta genom dem försändelserna sig tillställas.

I sednare fallet och då korrespondent icke träffat aftal om brefbärareafgifternas utgörande med en viss summa för år, halfår eller kvartal, erlägges för hvar särskild, hemburen försändelse 3 öre.

I Stockholm blifva emedlertid lokalbref, hvilka äro åsatte frimärken af minst 6 öres värde, afgiftsfritt tillställda adressaterna, likasom äfven afgiften för *lösbref*, som expedieras genom Stockholms postkontor, kan med frimärke utgöras.

Rekommenderade bref varda icke genom förenämnde brefbärare tillställda andre adressater än de, hvilka åt brefbärare lemnat skriftlig fullmakt att dylika bref uttaga och qvittera. Stockholm, af Kongl. General-Post-Styrelsen, den 27 november 1862.

O. W. STAEL v. HOLSTEIN.

Korsbandsporto under nära 117 år

Korsbandsportot var vid starten bara en fjärdedel av brevpportot. Det avskaffades i den inrikes postutväxlingen den 1 juni 1981 men hade dessförinnan stegvis hunnit bli högre i förhållande till brevpportot än det var vid starten.

Till samtliga Postförvallare i Riket,

angående tillfälle till befordran med posterna af s. k. korsbandsförsändelser.

Från och med den 1 nästinstundande september beredes tillfälle till befordran af s. k. korsbandsförsändelser från och till samtliga postanstalter i Riket.

Under korsband må försändas

dels tryckta, litograferade eller eljest på mekanisk väg åstadkomna uppsatser, med undantag endast för skrifter, frambragta medelst kopieringsmaskin samt för inbundna böcker,

dels varuprofver och mönster utan egentligt köpvärde och så inlagde, att vederbörande postexpedienter med lätthet kunna undersöka försändelsernes beskaffenhet.

Å korsbandsförsändelse må icke finnas annat handskrifvet än, i fråga om trycksaker: adress, afsändarens underskrift och datum, samt,

hvad beträffar varuprofver och mönster: adress, en fabriks- eller handelsfirma, nummer och pris.

Portot för dylika försändelser utgör en fjärdedel af nu gällande brefporto, dock så att, om äfven korsbandsförsändelse i vikt icke uppgår till mer än tre enkla brefvigtter eller derunder, portot, hvilket kan utgöras så väl med frimärken som med penningar, likväl aldrig uppgår till mindre än för enkelt bref.

Alla försändelser af ifrågavarande slag skola så väl å karta som i protokoll under rubriken "korsband" särskildt upptagas. Stockholm den 28 juli 1864.

O. W. STAEL v. HOLSTEIN.

e. f.

Frans Broberg.

Minnespoststämplar

Till samtliga postförvallare i riket,

angående öppnande af en postexpedition i expositionsbyggnaden i Stockholm.

Till beqvämlighet för de resande, som ämna besöka den förestående industriexpositionen härstädes, och i betraktande af flertalet af dem icke torde vara i tillfälle att före afresan från hemmet lemna uppgift å deras bostad under vistelsen i Stockholm eller adress, efter hvilken bref och andra försändelser genom Postverket kunna dem utan uppskof tillställas,

kommer en särskild postexpedition att inrättas i expositionens huvudbyggnad och blifver belägen å vestra sidan af byggnadens norra del.

Derjemte anbringas breflådor så väl vid ingångarne till expositionen som inuti expositionslokalen.

De postförsändelser, som äro afsedda att genom nämnda postexpedition tillhandahållas adressaten, böra förses med påskrift »*Expositionen*».

Härom har postförvaltaren att för allmänhetens kännedom göra anslag i postanstaltens förstuga.

För öfrigt meddelar Kongl. Generalpoststyrelsen till postförvaltarens efter rättelse, att ifrågavarande postexpedition skall utgöra en afdelning af Stockholms postkontor och kommer ej att direkt utväxla post med öfrige postanstalter i riket. Stockholm den 24 maj 1866.

Den första kända minnespoststämpeln kungjordes visserligen inte i detta cirkulär men den användes (utan datumbeteckning) på den här omnämnda tillfälligt inrättade postexpeditionen i utställningens huvudbyggnad. Minnespoststämplar användes till en början vid tillfälliga postanstalter, länge endast med text. En sådan var brevsamlingsstället på Skansen den 15 maj - 31 augusti 1930.

KUNGL. GENERALPOSTSTYRELSENS

CIRKULÄR

1930

7 maj

Nr 25

I:o

Postkontor, benämmt **Stockholmsutställningen 1930**, kommer att från och med den 15 innevarande maj vara i verksamhet inom området för sommarens utställning i Stockholm. Under tiden 15 maj—31 augusti innevarande år kommer därjämte att inom Skansens område vara anordnat ett brevsamlingsställe, benämmt *Stockholm Skansen*. (I b 581 och 723. 30.)

Tillfälliga postanstalter.

En illustration av enklaste slag kompletterade datumstämplarna under en biltävling i Dalarna 1931 och förekom senare sporadiskt i några av 1930- och 1940-talets stämplarna. Mer eller mindre konstfulla illustrationer förekom allt oftare under slutet av 1940-talet men blev knappast regel förrän på 1950-talet. Det blev populärt att anlita minnespoststämplarna och de blev så småningom avgiftsbelagda för beställaren. Till sist var de ändå så frekventa att poststyrelsen började ge ut särskild information om dem i publikationen "Meddelande minnespoststämplarna" med början i april 1983. Det gick att prenumerera på bladet redan från början och det visade sig innehålla information om minnespoststämplarna, reklamklichéer och postkontorsändringar.

Terminologi

Till samtliga postförvaltare i riket,

rörande gränsen emellan lös- och lokalbref.

Med anledning af en hos Kongl. Generalpoststyrelsen gjord framställning har Kongl. Styrelsen funnit skäligt meddela den förklaring, att bland *bref*, *hvilka vid endast en postanstalt behandlas*, och *hvilka icke*, såsom ankomna okarterade i brefflåda med diligens, bantåg eller ångfartyg, äro att hänföra till vanligen s. k. portobref, skola

såsom **lösbref** anses icke allenast sådane, som med post komma eller med post utsändas, vare sig lösa eller i väska, utan äfven de bref af nu ifrågavarande slag, som, utan anlitan af de allmänna posterna, till postanstalt insändas eller till adressat utskickas i särskild låst väska, som utvexlas med postanstalten,

samt att öfrige bref, hvilka vid endast *en* postanstalt behandlas, böra, med förenämnda undantag för ankomna okarterade bref, såsom **lokalbref** anses.

Hvilket till behörigt iakttagande såväl vid redovisningen af lokalporto, der sådant ifrågakommer, som äfven vid de statistiska uppgifternas upprättande härigenom meddelas. Stockholm den 23 april 1867.

Pliktexemplar

Till samtliga postförvaltare i riket,

rörande insändande för Kongl. Bibliotekets räkning af ett exemplar utaf allt posttryck.

Sedan hos Kongl. Generalpoststyrelsen blifvit gjord framställning derom, att till Kongl. Biblioteket måtte, i mon af tillgång, aflemnas ett exemplar af allt befintligt posttryck från såväl äldre som sednare tider,

har Kongl. Styrelsen gått i författning om tillmötesgående af en sådan önskan i hvad rör sådant tryck, som från Kongl. Styrelsen eller någon af dess underlydande kontor utgått.

Då emidlertid, äfven för Kongl. Postverkets räkning, blifvit i orterna tryckta åtskilliga blanketter, till redovisningar m. m., uppdragat Kongl. Styrelsen åt samtliga vederbörande postförvaltare att, för ofvanberörda ändamål, så snart ske kan, deraf insända ett exemplar, derest tillgång dertill finnes, likasom samtliga postförvaltare anmodas att, i mon af tillgång, tillstålla Kongl. Styrelsen ett exemplar af allt sådant tryck rörande posttjensten, som blifvit för postförvaltarens egen räkning i äldre eller sednare tider verkställt, vare sig att detsamma utgöres af tidningsförteckningar, aviser om rekommenderade bref eller annat. Stockholm den 2 mars 1868.

WILHELM ROOS.

"Pliktexemplar" av allt tryck som inte är tillfällighetstryck måste numera sändas till Kungl. Biblioteket samt till samtliga universitetsbibliotek, d v s sju ex.

Datumstämplarna för poststationer

Till samtliga postförvaltare i riket,

om makulerande å poststationer eller af jernvägsposttjänster af de vissa bref åsatta frimärken.

På förekommen anledning har Kongl. Generalpoststyrelsen funnit nödigt härigenom till behörigt iakttagande föreskrifva,

att vid direkt försändning äfven från poststation af post uti slutet paket, vare sig att posten är stäld till fullständig postanstalt eller till annan poststation, med hvilken direkt postutvexling kan ega rum, skola de ett bref åsatta frimärken alltid makuleras å afgångsorten, samt

att å jernvägar, der postbefordringen verkställes i s. k. postiljonskupé, de bref, som från breflådorna vid stationerna under vägen af postiljonen upphemtas, skola af honom på vanligt sätt afstämplas och breffvens frimärken makuleras.

Genom hvad nu är förordnad göres emedlertid icke någon ändring i hvad förut finnes föreskrifvet i afseende å den ort med fullständig postanstalt, hvarest de från poststationerna expedierade bref skola tagas till uppbörd och redovisning.

Vederbörande postförvaltare ega vaka deröfver, att bland jernvägsstationerna iakttages direkt postförsändning öfverallt, der sådant lämpligen låter sig göra; så att till behandling af postiljonerna icke förekomma flera försändelser, än som är oundgängligen nödigt.

Makuleringsstämplar såväl för alla sådane poststationer, vilka icke redan blifvit med dylika stämplat försedda, som äfven för de jernvägsstationer, som kunna vara deraf i behof, ega vederbörande postförvaltare, hvarunder dessa poststationer eller postiljoner äro lydande, att från allmänna postpersedelförrådet efter requisition erhålla. Stockholm den 22 december 1868.

WILHELM ROOS.

Frans Broberg.

Med detta cirkulär klagjordes att äfven poststationerna skulle få makuleringsstämplar med datum. Dittills hade den avsändande poststationen enligt instruktion för poststationsföreståndare makulerat frimärken med bläck om brevet skickades direkt till en annan poststation. I andra fall skedde makulering vid det postkontor med vilket poststationen hade utväxling. Ett cirkulär den 26 januari 1863 gav poststationer vid järnvägslinjer möjlighet att makulera med en stämpel utan datum, s k strålstämpel. Denna typ förekom också vid ett fåtal poststationer som inte var förenade med en järnvägsstation. Strålstämplatarna upphörde efter hand som postförvaltarna började rekvirera datumstämplar.

Ringtyp

Kungörelse.

Från och med ingången af nästinstundande juli månad komma att genom postanstalterna allmänheten tillhandahållas frimärken jemväl å 1 rdr och å 6 öre.

Det förstnämnda eller frimärket å 1 rdr innefattar ett på ljusbrun botten anbragt, cirkelrundt, blått fält med vapnet Tre Kronor, hvarjente i rummet mellan de tvänne ringar, som omgifva midtelfältet, finnes infördt öfverst ordet »frimärke» och under vapnet *valören*, angifven i bokstäfver, samt i märkets nedra kant ordet »Sverige».

Så väl märket å 6 öre som de andra postfrimärken å förut varande varande valörer, som hädanefter tillverkas, erhålla en med riksdalersmärkets öfverensstämmande form, med iakttagande endast deraf att i vapnets ställe anbringas en siffra, som angifver märkets värde.

Färgen å sexöresmärket blir violett.

För öfriga märken bibehållas hittills begagnade färger, nämligen:

för 3 öres märket	ljus olivbrun,
» 5 »	» grön,
» 12 »	» blå,
» 20 »	» ljus einoberröd,
» 24 »	» gul,
» 30 »	» brun,
» 50 »	» röd.

Jemte förenämnda märken af ny tillverkning kunna till postafgifters utgörande fortfarande och tillsevidare användas äfven frimärken af äldre slag. Stockholm den 21 juni 1872.

Kongl. Generalpoststyrelsen.

Lösen

Till samtliga postförvaltare,

angående användandet och redovisningen för Postverkets portomärken.

Sedan uti Kongl. Maj:ts nådiga bref till Generalpoststyrelsen den 12 november sistlidet år blifvit, bland annat, stadgadt att för redovisningen af de för bref, bandförsändelser och paketer belöpande postafgifter, som å ankomstorten uppbaras, skola begagnas särskilda, genom Styrelsens försorg anskaffade frimärken, hafva dylika frimärken nu blifvit tillverkade och till samtliga fullständiga postanstalter i riket afsända.

Dessa märken, som komma att benämnas portomärken samt, jemte valörbeteckning, bära inskriften »LÖSEN», äro af följande särskilda slag, nämligen:

å 1 öre,	af svart	färg;
» 3 »	» röd	»
» 5 »	» brun	»
» 6 »	» gul	»
» 12 »	» ljus cinoberröd	»
» 20 »	» blå	»
» 24 »	» violett	»
» 30 »	» grön	»
» 50 »	» ljus olivebrun	» och
» 1 krona	» blå och ljusbrun	»

Till undvikande af förväxling med sådane, vare sig vanliga eller tjenstefrimärken, som blifvit försändelserna åsatta å afgangsorten, böra portomärkena anbringas icke å försändelsernas adress-, utan å deras *baksida*.

Dessa märken få icke utlemnas till allmänheten lösa och kunna icke godkännas såsom betalning för en försändelse, som vid inlemnandet till postbefordran är dermed försedd.

Till följd af införandet af portomärken för utgörande af all den felande postafgift, hvarmed ankomna portopligtiga postförsändelser kunna vara belagda, upphör, *från och med nästinstundande år*, all kontant redovisning från postanstalterna af porto för bref, bandförsändelser och paketer.

För sådant ändamål skall uti hvar fullständig postanstalts lådbrefsjournal samt in- och utrikes brefjournal äfvensom paketspecifikation och uti en hvar poststations debiteringsjournal för samma års första kvartal göras en anteckning för den dag, från och med hvilken ankomna ofrankerade eller ofullständigt frankerade försändelser blifva med portomärken försedda; och *hvilket, der detsamma ej redan iakttagits, bör ske från den dag då detta cirkulär kommer postanstalten tillhanda*, och till godgörande af det belopp som möjligen dittills influtit, utan att märken för detsamma blifvit försändelserna åsatta, anbringas portomärken till ett detta belopp motsvarande värde såväl i utrikes brefjournalen och paketspecifikationen som i förenämnda debiteringsjournal. Dessa märken skola behörigen makuleras, innan handlingarne till Kongl. Generalpoststyrelsens revisionskontor insändas.

I afseende å redovisningen för portomärkena iakttages, förutom hvad som är stadgadt om Postverkets frimärken i allmänhet, att, vid de kvartalsvis skeende inventeringarne, det

quvarliggande beloppet af dessa förstnämnda märken skall i inventeringsinstrumentet särskildt angifvas; och hvad beträffar afskrifningen af de portomärken som åsatts försändelser, hvilka icke blifvit af adressaterna utlösta, skall fortfarande lända till efterrättelse hvad i afseende å afskrifningen af debiterad lösen m. m. finnes förut, för särskilda fall, stadgadt. Stockholm den 31 december 1873.

WILHELM ROOS.

e. f.

C. H. Westman.

Bestämmelserna om hur lösenfrimärkena skulle användes krävde ett stort cirkulärutrymme. De kom ut lagom till den stora omorganisation som följde på beslutet om att postverket skulle ta över ansvaret för kronobrevbäringen, ett beslut som bland annat medförde tillkomsten av mer än 1200 poststationer under loppet av litet mer än ett år. Den här avsedda typen av lösenfrimärken upphörde att användas från 1892 års ingång genom kungörelse i ett cirkulär den 11 december 1891. I stället började ett nytt system tillämpas. Mer än sex cirkulärsidor behövdes för att informera om det nya sättet för redovisning av lösen. I ett samtidigt cirkulär föreskrevs leverans till postverkets frimärksförråd av den tidigare typen av portomärken. I ett cirkulär i juni 1911 redovisades åter nya bestämmelser om lösenförsändelsers postbehandling och lösenetiketten infördes från och med den 1 juli 1911. Med efter hand genomförda förändringar av utseendet används lösenetiketten fortfarande.

Exempel på posttaxa

För att något kunna illustrera den tidens komplicerade posttaxa har jag valt att återge den första delen av 1880 års taxa. Detta var sex år efter världspostföreningens tillkomst och portodjungeln var inte längre lika snårig som tidigare men den krävde noggranna studier för att garantera rätt frankering eller lösenbeläggning. Frankeringstvång rådde då liksom nu endast för inrikes försändelser.

I. Bref, brefkort och försändelser under band.

A. Inrikes.

Vanligt bref: 12 öre för 1:a vigtsatsen (högst 15 gram);
24 öre för 2:a vigtsatsen (öfver 15 till högst 125 gram);
36 öre för 3:e vigtsatsen (öfver 125 till högst 250 gram);

lokalbref: 3 öre (högsta vikt 50 gram);

Anm. Afgiften för *vanligt bref* och för *lokalbref* bör af afsändaren i förväg utgöras. För *ofrankerat* eller *otillräckligt frankerat bref* erlägges, utöfver belöpande porto, en särskild s. k. *aviseringsafgift* af 6 öre per försändelse.

lösbref: 3 öre (högsta vikt 100 gram);

Anm. *Tjensteförsändelse*, hvilken såsom lösbref med post befordras, får i vikt uppgå till högst 1½ kilogram; och utgår ett porto (3 öre) för hvar vikt af 100 gram eller del deraf.

brefkort: 6 öre per stycke;

lokalbrefkort: 6 öre per stycke;

brefkort med förutbetaladt svar: 12 öre per stycke;

försändelse under band (frankerad):

trycksaker:

tidningar och tidskrifter m. m.: 2 öre per 50 gram; minimum 4 öre per stycke;

trycksaker i öfrigt: 4 öre per 50 gram (högsta vikt 2 kilogram);

affärshandlingar: 4 öre per 50 gram (högsta vikt 2 kilogram); minimum 12 öre per stycke;

varuprof och mönster: 4 öre per 50 gram (högsta vikt 250 gram); minimum 8 öre per stycke;

otillräckligt frankerad försändelse under band: dubbla beloppet af felande franko;

rekommendation af bref, brefkort eller försändelse under band: 18 öre per försändelse;

vidimination af handlingar i rekommenderadt bref: 25 öre per ark;

mottagningsbevis till rekommenderad försändelse: 12 öre per stycke;

expressbefordran: 18 öre per försändelse;

brefbärareafgift för hemburen försändelse: 3 öre per stycke;

Anm. Försändelser, som genom Postverkets brefbärare må utdelas, utgöras i allmänhet af vanliga bref, lokalbref, lösbref, brefkort af alla slag, försändelser under band, abonnerade tidningar och tidskrifter, småpaketer utan angifvet värde och postanvisningar utan åtföljande anvisningsbelopp, samt i de städer, om hvilka sådant särskildt är föreskrifvet, af rekommenderade bref, postanvisningar med tillhörande anvisningsbelopp, samt bref och småpaketer med angifvet värde af högst 500 kronor. Brefbärareafgift utgår dock ej för lokalbrefkort, expressförsändelser och sådana försändelser, för hvilka särskild aviseringsafgift blifvit erlagd, liksom ej heller för utrikes ifrån ankomna bref, brefkort och försändelser under band (vanliga och rekommenderade, incl. mottagningsbevis) äfvensom utrikes postanvisningar utom i det fall att beloppet samtidigt med postanvisningen emottagaren tillställas.

registreringsafgift för ankommen värdeförsändelse: 3 öre per stycke;

förbudssedlar: 9 öre per stycke.

B. Länder och orter som tillhöra Verldspostföreningen.

Första gruppen.

Frankerat bref: 12 öre för 1:a vigtsatsen (högst 15 gram);
24 öre för 2:a vigtsatsen (öfver 15 till högst 125 gram);
36 öre för 3:e vigtsatsen (öfver 125 till högst 250 gram);
för tyngre bref: 20 öre per 15 gram;

ofrankerat bref: 25 öre för 1:a vigtsatsen (högst 15 gram);
50 öre för 2:a vigtsatsen (öfver 15 till högst 125 gram);
75 öre för 3:e vigtsatsen (öfver 125 till högst 250 gram);
för tyngre bref: 40 öre per 15 gram;

brefkort: 6 öre per stycke;

brefkort med förutbetaladt svar (endast till Norge): 12 öre per stycke;

försändelse under band (frankerad):

trycksaker: 5 öre per 50 gram;

affärshandlingar: 5 öre per 50 gram (minimum 12 öre per stycke);

varuprof: 5 öre per 50 gram (minimum 10 öre per stycke);

otillräckligt frankerad försändelse (bref, brefkort eller försändelse under band): dubbla beloppet af felande franko;

rekommendation af bref, brefkort eller försändelse under band: 18 öre per försändelse;

mottagningsbevis till rekommenderad försändelse: 12 öre per stycke;

expressbefordran af bref (för Norge endast till Kristiania): 20 öre per stycke.

Till första gruppen höra:

i Europa:

1. Norge,

2. Danmark med Färöarne.

Andra gruppen.

Frankerat bref: 20 öre per 15 gram;

ofrankerat bref: 40 öre per 15 gram;

brefkort: 10 öre per stycke;

försändelse under band (frankerad):

trycksaker: 5 öre per 50 gram;

affärshandlingar: 5 öre per 50 gram (minimum 20 öre per stycke);

varuprof: 5 öre per 50 gram (minimum 10 öre per stycke);

otillräckligt frankerad försändelse (bref, brefkort eller försändelse under band): dubbla beloppet af felande franko;

rekommendation af bref, brefkort eller försändelse under band: 18 öre per stycke;

mottagningsbevis till rekommenderad försändelse: 12 öre per stycke;

expressbefordran af bref (endast till Tyskland): 25 öre per stycke.

Till andra gruppen höra:

i Europa:

3. Andorra,

4. Belgien,

5. Bulgarien,

6. Finland,

7. Frankrike,

8. Grekland,

9. Helgoland,

10. Island,

11. Italien,

12. Lichtenstein,

13. Luxemburg,

14. Monaco,

15. Montenegro,

16. Nederländerna,

17. Portugal,

18. Rumänien,

19. Ryssland,

20. San Marino,

21. Schweiz,

22. Serbien,

23. Spanien med Baleariska öarne,

24. Storbritanien med Gibraltar och

Malta med tillhörande öar

(Gozzo och Comino m. fl.),

25. Turkiet,

26. Tyskland,

27. Österrike-Ungern.

Tredje gruppen.

- Frankeradt bref: 40 öre per 15 gram;
ofrankeradt bref: 60 öre per 15 gram;
brefkort: 15 öre per stycke;
försändelse under band (frankerad):
trycksaker: 10 öre per 50 gram;
affärshandlingar: 10 öre per 50 gram (minimum 25 öre per stycke);
varuprof: 10 öre per 50 gram (minimum 15 öre per stycke);
otillräckligt frankerad försändelse (bref, brefkort eller försändelse under band): dubbla beloppet af felande franko;
rekommendation af bref, brefkort eller försändelse under band: 18 öre per stycke;
mottagningsbevis till rekommenderad försändelse: 12 öre per stycke.

Till tredje gruppen höra:

i Asien:

45. **Britiska Indien (Hindostan och Britiska Birma)**, med de Indiska postorterna i Aden, Maskat, vid Persiska viken, i Guadar (Beludschistan) och Mandalay (Birma);
46. **Japan ***, med de japanesiska postanstalterna i Shanghai, Chefoo, Chinkiang, Hankow, Ningpo, Foo-Chow, Newchwang, Kiukiang och Tien-Tsin (China) samt Fusanpo (Corea),
47. **Persien, via Suez och Bombay,**
48. **Engelska kolonier *** följande:
Hongkong med de postanstalter som Styrelsen för nämnda koloni underhåller i Kiung-Schow, Canton, Swatow, Amoy, Foo-Chow, Ning-po, Shanghai och Hankow (China) samt Hai-Phung och Hanoi (Tonkin), Ceylon, Straits-Settlements (Singapore, Penang och Malaeka) samt Labuan;
49. **Franska kolonier:**
Frankrikes besittningar i Ostindien (Pondichéry, Chandernagor, Karikal, Mahé och Yanaon) och i Cochinchina (med Kambodja och Tonkin) samt franska postanstalten i Shanghai;
50. **Nederländska kolonier:**
Java, Sumatra, Madura, Celebes, Borneo (med undantag för dess nordvästra del), Billiton, ögrupperna Banka och Riouw, Sundaöarne (Bali, Lombok, Soembawa, Flores och sydvästra delen af Timor) och ögruppen Moluckerna;
51. **Portugisiska kolonier:**
Goa med underlydande (Damao och Diu), Macau och nordöstra delen af Timor;
52. **Spanska kolonier:**
Philippinerna (Luxon och Mindanao).

i Afrika:

53. **Liberia ***,
54. **Engelska kolonier *** följande:
Mauritius med Seychellerna och andra underlydande öar (Rodriguez, Amiranterna m. fl.), Guldkusten, Senegambien, Lagos och Sierra Leone;
55. **Franska kolonier:**
Senegal med underlydande, Gabon, Réunion, Mayotte med underlydande och S:t Marie de Madagascar;
56. **Portugisiska kolonier:**
Cap Verde-öarne (Brava, Bonavista, Mayo, S:t Antonio, S:t Felipe, San Jago och S:t Nicolas) med tillhörande: Bissau och Cacheu, öarne S:t Thomé och Principe jemte besittningen Ajuda samt Angola och Mozambique,
57. **Spanska kolonier:**
Fernando Po, Annobon och Corisco.

i Asien:

28. **Cypern,**
29. **Persien** (via Ryssland eller Turkiet),
30. **Ryssland,**
31. **Turkiet**

i Afrika:

32. **Algeriet,**
33. **Azoriska öarne** (Flores, Corvo, Fayal, Pico, San Jorge, Graciosa, Terceira, San Miguel och S:t Maria),
34. **Canarie-öarne** (Canaria, Ferro, Fuerteventura, Gomera, Lancerota, Palma och Teneriffa),
35. **Egypten** (med Nubien och Sudan),
36. **Madeira,**
37. **Marokko** (följande spanska postorter: Casablanca, Larache, Masagran, Mogador, Robat, Saffi, Tanger (äfven fransk postanstalt) och Tetuan),
38. **Tripolis** (Tripolis och de italienska postanstalterna i Berberiet och Fezzan),
39. **Tunis** (de franska (Tunis, Susa, Monastir, Mehdié, Sfax och Djerba) och de italienska postanstalterna),
40. **Spanska besittningar på nordkusten**, nemligen: Ceuta, Melilla, Penon de Velez de la Comera och Penon de Alhucemas.

i Amerika:

41. **Canadaväldet **** (Canada, Nya Brunsvick, Nya Skottland, Prins Edwards ö och Britiska Columbia med Vancouver ö),
42. **Grönland,**
43. **Newfoundland,**
44. **Nordamerikas Förenta Stater **).**

*) Försändelser till *Baydad* och *Bassora* taxeras, vid befordran öfver *Suez* och *Bombay*, efter 3:dje gruppen.
**) Någon ersättning gifves ej vid förlust af rekommenderad försändelse.

i Amerika:

58. **Argentiska republiken ***
59. **Brasilien ***,
60. **Chili **),**
61. **Honduras *) **** (republik),
62. **Mexico *),**
63. **Peru *),**
64. **Salvador *),**
65. **Venezuelas Förenta Stater,**
66. **Danska kolonier**
i *Vestindien*: S:t Thomas, S:t Croix och S:t Jean;
67. **Engelska kolonier *)** följande:
Bermudasöarne **), Jamaica, Trinidad, Engelska Guyana, Britiska Honduras.
68. **Franska kolonier:**
Martinique, Guadeloupe med underlydande, Franska Guyana, S:t Pierre, Michelon, S:t Barthelemy och franska delen af S:t Martin;
69. **Nederländska kolonier:**
Nederländska Guyana (Surinam), Curaçao med underlydande (eller Curaçao, Bonaire, Aruba, nederländska delen af S:t Martin samt S:t Eustache och Saba);
70. **Spanska kolonier:**
Cuba och Portorico.

i Australien:

71. **Franska kolonier:**
Nya Caledonien med underlydande, Marquesasöarne, Taiti och ögrupper under franskt beskydd;
72. **Nederländska kolonier:**
nordvästra delen af Nya Guinea (Papea);
73. **Spanska kolonier:**
Marianerna och Carolinerna.

*) Någon ersättning gifves ej vid förlust af rekommenderad försändelse.
**) Republikens inträde i Verldspostföreningen har blifvit uppskjutet tillsvidare.
***) Af Bermudasöernes postverk lemnas ersättning vid förlust af rekommenderad försändelse.

Till samtliga postförvaltare,

angående poststationernas försende med s. k. stämpelplattor.

Efter inhemtade yttranden i ämnet, har Kongl. Generalpoststyrelsen funnit skäligt uppdraga åt sin förrådsintendent att, snarast ske kan, anskaffa s. k. stämpelplattor af kautschuk alla af 28 centimeters längd och 18,5 centimeters bredd samt afsedda att vid poststationerna användas till underlag vid afstämpling af postförsändelser;

skolande stämpelplattorna, i den mån de hinna anskaffas, uppå requisition tillsändas vederbörande postförvaltare från allmänna postpersedelförrådet, för att derefter genom postförvaltarnes försorg underlydande poststationer tillställas.

Vid requisition af stämpelplattor bör emellertid iakttagas att ej reqvireras flera plattor än nödigt är. Stockholm den 17 april 1888.

WILHELM ROOS.

o. f.

Ake Hermansson.

Plattorna torde ha underlättat för poststationsföreståndarna att följa kraven på tydliga avtryck av datumstämplarna. Det fälldes sedermera in i viss kassautrustning och blev föremål för viss justering, som framgår av detta cirkulärutdrag 1935.

5:0

Tillhandahållande av tunnare stämpelplattor.

Enligt "Förteckning över inventarier m. m. 1934" skall i stämpelbord av standardtyp (ritning nr 24) inläggas en 20 mm tjock stämpelplatta av paragummi. Vid en del postkontor har emellertid stämpelplatta av denna tjocklek ansetts vara väl mjuk, för att stämpelavtrycken skulle bli fullt tydliga, och utbyte har därför verkställts mot en tunnare platta, varvid stämpelunderlägget höjts i motsvarande mån.

Då generalpoststyrelsen är angelägen om att varje åtgärd vidtages, som kan medföra, att postförsändelserna bli försedda med i alla avseenden tillfredsställande stämpelavtryck, har styrelsen bestämt, att genom postverkets persedelförråd skall tills vidare, efter rekvisition i vanlig ordning, på försök tillhandahållas, förutom i inventarieförteckningen upptagna stämpelplattor av 20 mm tjocklek (Stämpelplattor d),

dels stämpelplattor av gummi i storlek 300×350×10 mm,

dels ock mellanlägg av masonit e. d. i samma storlek.

Härom bör anteckning göras i inventarieförteckningen. (II 2226. 35.)

Diariet

Till samtliga postförvaltare,

angående förande af diarium öfver skrivelser, som från Kongl. Generalpoststyrelsen ankomma till postkontor.

Sedan till Kongl. Generalpoststyrelsens kännedom kommit, att vid åtskilliga postkontor icke iakttagas, hvad i äldre föreskrifter finnes stadgadt derom, att alla till postkontor hörande ordres, akter och handlingar skola hållas uti all behörig riktighet, har Kongl. Styrelsen funnit skäligt, samtliga postkontorsföreståndare till efterrättelse, härmed föreskrifva, att å hvarje postkontor skall från början af år 1893 upprättas ett diarium, i hvilket skola i nummerföljd införas alla af Kongl. Styrelsen aflåtna, till postkontoret ankomna skrivelser, med angifvande för hvarje skrivelse af dagen för densammans ankomst till postkontoret, skrivelserns datum samt en kortfattad rubrik rörande dess innehåll; ankommande det på hvarje föreståndares eget afgörande, huruvida i samma diarium må införas jemväl andra till postkontoret ankomna skrivelser af vigt.

Vidare har Kongl. Styrelsen bestämt, att alla till postkontor ankomna skrivelser från Kongl. Styrelsen skola — för såvidt de icke såsom verifikationer biläggas postkontorets räkenskaper, hvarom i sådant fall för hvarje dylik skrivelse skall göras anteckning i förutnämnda diarium — antingen, der sådant finnes behöfligt, inbindas i band för ett eller flera år eller ock förvaras i särskildt konvolut; börande vid förekommande inventeringar af postkontors handlingar och effekter efterses, med ledning af diariet, att å postkontoret förefinnas de skrivelser, hvilka sålunda böra der förvaras. Stockholm den 14 oktober 1892.

E. VON KRUSENSTJERNA.

o. f.

Alar. Helleday.

1990-talets diariet lämnar mycket övrigt att önska, åtminstone för framtidens posthistoriker.

Missbruksrisk för PS-kort

Till samtliga postförvaltare,

angående postkorts användning.

Af förekommen anledning har Kongl. Generalpoststyrelsen funnit nödigt fästa uppmärksamheten derpå att, jemlikt Kongl. Styrelsens cirkulär den 23 april 1874, n:o 30, postkort äro uteslutande afsedda att användas för meddelanden i tjänsteärenden inom Postverket och sålunda icke må under någon förevändning till allmänheten utlemnas eller af posttjensteman för enskilda meddelanden användas, hvarför ock postkortet böra å postanstalterna noga förvaras, så att missbruk af dem ej må ifrågakomma; åliggande det adresspostanstalt, hvarest iakttages att dylikt missbruk egt rum, att hos Kongl. Styrelsen göra anmälan derom med öfverlemnande af det obehörigt använda postkortet. Stockholm den 3 mars 1896.

PS-kort har i stor utsträckning blifvit samlarobjekt. Fråga är om de inte hamnat hos samlare via tvivelaktiga vägar, även som samlarna varit i god tro vid förvärven.

Återkallade frimärken

Till samtliga postförvaltare,

angående återlevererande till postverkets frimärkesförråd af erhållna, icke perforerade frimärken eller andra i något som helst hänseende felaktiga frankotecken.

Af förekommen anledning har Kongl. Generalpoststyrelsen funnit nödigt meddela föreskrift derom att, derest nu eller framdeles skulle bland de från postverkets frimärkesförråd utlemnade, vederbörande postanstalter tillhandakomma frankotecken finnas frimärken, som icke äro perforerade, eller frankotecken, som i öfrigt uti något som helst hänseende äro felaktiga, sådana frimärken och andra frankotecken hvarken få till allmänheten försälas eller eljest vid postanstalt för frankeringsändamål användas, utan skola under hvarje förhållande ofördröjligen, i behörig ordning, återlevereras till postverkets frimärkesförråd för utbyte mot andra felfria frankotecken. Stockholm den 26 juni 1901.

F. H. SCHLYTERN.

Frimärkshäften

Till samtliga postförvaltare,

angående utlämnande af frimärkshäften för fem och tio öres vanliga frimärken.

Med hänvisning till sin denna dag utfärdade kungörelse angående tillhandahållande åt allmänheten af frimärkshäften för femöres och tioöres vanliga frimärken, har Kungl. Generalpoststyrelsen velat härigenom meddela, att ett antal af ifrågasvarande häften nu kommer att, utan rekvisition, tillsändas postkontoren jämte reversal, som skall till postverkets frimärkesförråd återsändas försedt med behörigt kvitto. Det åligger vederbörande postförvaltare att i postmedelsräkningen uppdebitera de sålunda emottagna frimärkshäftenas värdebelopp, beräknadt efter det å häftena angifna pris.

Vid framdeles förekommande behof af dylika häften skall rekvisition därå i vanlig ordning insändas.

Frimärkshäften må tills vidare ej utlämnas till poststationer, ångbåtspostexpeditioner, landtbrefbärare eller af postverket antagna frankoteckensförsäljare och för postkontor icke rekvireras till större antal än som oundgängligen erfordras. Stockholm den 12 april 1904.

Avlysta frimärken

En regeringskungörelse den 30 december 1910 om att vissa äldre frimärken skulle upphöra att vara frankeringsmedel föranledde poststyrelsen att i ett cirkulär den 18 mars 1911 redovisa kungörelsens innebörd. Avlysningen gällde bl a "alla frimärken lydande å skilling banko" samt vissa öresfrimärken av vapentyp och frimärken för lokalbrev utan öresangivelse. Poststyrelsens cirkulär avslutades med dessa rader:

Då aflysta frimärken, som icke varit postbehandlade, företes till utbyte mot senast utgifna frankotecken, iakttages, att värdet utgör:

för frimärke å	3	skilling banko	9	öre
»	»	» 4	»	12 »
»	»	» 6	»	19 »
»	»	» 8	»	25 »
»	»	» 24	»	75 »
»frimärke för lokalbrev	.....	.....	3	»

Aflysta frimärken, som af allmänheten utbytts vid poststation, skola samtidigt med rekvisition af frankotecken insändas till det postkontor, hvarunder poststationen lyder, och gälla såsom kontanta medel. Från postkontor skola frimärkena insändas till postverkets frimärkesförråd

Motverka frestelser

Expediering af adresskort, åsatt frimärken till högre belopp.

Enligt postreglementet I, § 44:5 skall adresskort till inrikes paket sändas utan att inslås i kuvert.

Då emellertid vid upprepade tillfällen inträffat, att adresskort till paket, hvilka dragit förhållandevis stor portokostnad, förkommit, har Kungl. Generalpoststyrelsen ansett sig böra bestämma, att till inrikes paket hörande adresskort, åsatt frimärken till belopp af minst fem kronor, hädanefter skall från vederbörande inlämningspostanstalt sändas i postsakskuvert, dock utan att innehållet särskildt angifves å kuvertet.

Därjämte anmodas vederbörande postmästare att, beträffande såväl afgående som ankommande adresskorts behandling, meddela kontrollföreskrifter till förhindrande af, att adresskort med frimärken till högre belopp förkomma eller beröfvas åsatta frimärken, under det de äro i postverkets vård, eller att adresskortet icke behöri gen frimärkas; och bör äfven tillses, beträffande ankommande adresskort, att städse må kunna utrönas, huruvida i förekommande fall frimärke bortkommit före eller efter adresskortets utlämnande från ankomstpostanstalt.

Stockholm den 21 november 1912.

I krigets skugga

Tyska postförvaltningen har låtit förfärdiga nya frimärken i valörer om 10, 15 och 25 pfennig samt brevkort av 10 pfennigs valör. Dessa frankotecken, vilka äro åtryckta »Deutsche Nationalversammlung 1919», äro avsedda för den inrikes tyska postutväxlingen och äga ej giltighet i den internationella utväxlingen.

Emellertid har ofta inträffat, att dylika märken kommit till användning jämväl i internationell korrespondens. Kungl. generalpoststyrelsen har nu på därom av tyska postförvaltningen gjord framställning medgivit, att om brevörsändelse från Tyskland till Sverige undantagsvis är försedd med sådana frankotecken, om vilka nu är fråga, försändelsen hädanefter skall, därest den vid ingången till svensk postanstalt icke är T-stämplad, utan lösen utlämnas till adressaten.

Ur ett cirkulär utgivet i augusti 1919.

Enligt meddelande från Internationella postbyrån i Bern skall Slesvig under tiden för den förestående folkomröstningen i postalt hänseende anses fortfarande tillhöra tyska riket. För postörsändelser till nämnda provins skola följaktligen tills vidare tillämpas de taxor och övriga postala bestämmelser, som gälla för försändelser till Tyskland.

Postörsändelser från Slesvig komma emellertid att under ifrågavarande tid frankeras med särskilda frimärken, åtryckta orden »Slesvig—Plebiscit».

Hos kungl. generalpoststyrelsen har anmälts, att en person å postkontor i Stockholm anhållit att få mot svenska frimärken utbyta 30,000 tyska svarskuponger, men att, enär denna framställning uppenbarligen gjordes i spekulationsyfte, utbytet icke medgivits.

Med anledning härav har generalpoststyrelsen ansett sig böra härigenom föreskriva, att, för den händelse å postanstalt skulle göras framställning om utbyte mot frimärken av så stort antal utländska svarskuponger, att framställningen kan antagas ske i spekulationsyfte, utbytet icke må verkställas, förrän generalpoststyrelsens medgivande därtill begärts och erhållits.

Här återgivna utdrag härrör från cirkulär i oktober 1919.

Inflation

Alla tysklandssamlare torde ha sig bekant hur inflationen påverkade frimärksutgivningen. Den satte sina spår även i cirkulären. Här är utdrag från sådana den 12 september 1923 samt den 9 januari och den 27 februari 1924.

Frankering av försändelser från Tyskland.

Enligt meddelande från tyska postförvaltningen komma brevörsändelser och paketadresskort från Tyskland till utlandet tills vidare icke att frimärkas utan skola i stället förses med anteckning om att avgift upptagits.

Försändelse, försedd med dylik anteckning, skall anses som till fullo frankerad.

5:0

2:0

Genom notis i cirkulär A nr 35 för år 1923 har tillkännagivits, att brevörsändelser och paketadresskort från Tyskland tills vidare icke komma att frimärkas utan endast förses med anteckning om att avgift upptagits. Enligt numera ingången underrättelse skall detta förfarande, i vad detsamma angår brevörsändelser, icke vidare komma till användning. (III 3628. 23.)

Frankeringen av brevörsändelser från Tyskland.

3:0

Med ändring av vad i cirkulär B nr 44 för år 1923 tillkännagivits rörande utväxlingen av postanvisningar och postförskott med Tyskland meddelas härigenom, att postanvisningar och brevpostförskott till Tyskland samt paketpostförskott från nämnda land skola från och med den 1 nästkommande mars åter vara uttryckta i tyskt mynt.

Maximibeloppet är 800 biljoner mark. Anvisningarna och postförskotten skola lyda å med 10 miljarder jämnt delbart tal.

Expeditionen av postanvisningar — såväl vanliga som telegrafiska — skall från nämnda tidpunkt äga rum på sätt skedd före den 21 november 1923.

För övrigt hänvisas till vederbörande taxor samt kursuppgifterna. (III 474. 24.)

Postanvisnings- och postförskottsutväxlingen med Tyskland.

Frankera också brev till utlandet!

7:0

Frankering av brev till utlandet.

Avsändare av brevörsändelser till utlandet, särskilt till Amerikas Förenta Stater, underlåta i stor utsträckning att fullt frankera försändelserna före avsändandet. I många fall torde detta förhållande hava sin grund i ett antagande, att ofrankerade eller otillräckligt frankerade försändelser under postbefordringen behandlas på ett mera betryggande sätt än fullt frankerade försändelser.

I anledning härav anmodas postfunktionärerna meddela vederbörande korrespondenter, att brevörsändelser till utlandet i regel böra till fullo frankeras av avsändaren, att ur säkerhetssynpunkt intet vinnes genom att sända försändelse ofrankerad eller otillräckligt frankerad men att den därigenom ofta försenas i sin befordran och alltid måste lösas av adressaten med dubbla beloppet av felande porto. (III 1601. 25.)

Service för samlare

Inrättande
av en franko-
teckensexpedi-
tion för
samlare.

Kungl. generalpoststyrelsen har beslutat, att en särskild frankoteckens-expedition för samlare skall försöksvis anordnas vid postkontoret Stockholm 2 vid Lilla Nygatan 6 från och med den 9 innevarande januari. Vid ifrågasvarande expedition, som skall benämnas »Postverkets frankoteckensexpedition för samlare, Stockholm 2», komma att försälas de frankotecken, som finnas upptagna i ett samtidigt härmed utsänt meddelande. Oberoende av föreskrifterna i P. R. I, Allmänna bestämmelser, § 10, mom. 2, få frankotecken, som inköpas vid sagda expedition, makuleras medelst expeditionens datumstämpel. Frankotecken expedieras jämväl per post, i vilket fall skriftlig rekvisition, åtföljd av likvid jämte befordrings- samt rekommendations- eller assurancesavgifter för frankotecknens försändande till rekvisitenten, skall insändas. Frimärken mottagas ej såsom betalningsmedel.

Av här ovan nämnda meddelande erhåller varje postkontor och post-expedition 2 exemplar för att hållas tillgängliga för allmänheten.

Korrespondent erhåller meddelandet portofritt efter direkt hänvändelse till Frankoteckensexpeditionen. (II 529. 26.)

1930

12 mars

Nr. 13

Generalpoststyrelsen har, med ändring i viss mån av tidigare i ämnet gällande bestämmelser, beslutat, att datumstämplar av metall hädanefter skola — i den mån utbyte eller nyanskaffning av dylika stämpel erfordras — tillverkas i överensstämmelse med nedanstående beskrivning.

Stämpelns yttre kant skall utgöras av en obruten (ej taggad) ring, 25 mm. i diameter. I de fall, då antalet bokstäver i vederbörande postanstalts namn gör detta nödvändigt, må dock stämpelns storlek ökas till 27 mm:s diameter.

Postanstaltens namn skall angivas med versaler jämte, i förekommande fall, arabiska siffror, anbringade koncentriskt inom ringen. Vid Stockholms bangårdspostkontor och Stockholms tullpostkontor skola användas datumstämplar med inskriptionen Stockholm Ban. resp. Stockholm Tull. Sjöpostexpedition, postkupé och fack med bevakning skola betecknas med förkortningarna SJP, PKP och FKMB samt postdirektion med ordet: »POSTDIREKTIONEN», åtföljt av fastställd förkortning (S. D., V. D. etc.).

Äro flera datumstämplar i bruk vid postanstalt, skola de, då sådant anses behöfligt, särskiljas genom litterabeteckning (A, B, C etc.). Å större postkontor med särskilda avdelningar för olika grenar av posttjänsten må i datumstämpel sådan avdelning betecknas med av generalpoststyrelsen fastställd förkortning (ANK., AVG. etc.) Erfordras inom samma avdelning olika datumstämplar, skola dessa i erforderlig mån sinsmellan särskiljas genom litterabeteckning, i likhet med vad ovan föreskrivits rörande postanstalt i allmänhet. Datumstämpel, avsedd att användas för stämpling av lädbrevförsändelser, skall innehålla bokstäverna LBR.

Förestående beteckningar skola angivas mitt under postanstaltens namn samt särskiljas från detta medelst stjärnor (*). I det fall, då inga särskilda beteckningar förekomma, skall mitt under postanstaltens namn anbringas en stjärna. Erfordras i något fall i datumstämpel av metall inskription av annat slag, än ovan angivits, skall frågan härom underställas generalpoststyrelsens prövning. Dag, månad och år angivas, på sätt närmare framgår av vidstående avtrycksprov, sålunda, att i stämplarna med 25 mm:s diameter dag- och månadsiffror anbringas överst på en rad och årssiffran därunder, samt i stämplarna med 27 mm:s diameter dag-, månads- och årssiffror anbringas i en rad.

Gravyren i stämplarna skall vara skarp och tydlig, med bokstäverna väl skilda åt. Makuleringsstreck skola ej förekomma.

Träskaftet till datumstämpel av den nya typen skall hava en fri längd av 90 mm. och, där det är tjockast, hålla 38 mm. i genomskärning. (II 515. 30.)

Datum-
stämplar av
ny modell.

KUNGL. GENERALPOSTSTYRELSENS

CIRKULÄR

1928

9 juni

Nr 35

Kungl. generalpoststyrelsen har beslutat, att vid de försöksflygningar nattetid, som av Svenska Luftfartsförbundet komma att under innevarande sommar anordnas mellan Stockholm och London, brevpost skall befordras med flygmaskinerna mot vanligt luftporto. Posten skall å flygmaskinen omexpedieras i särskild postexpedition med beteckning: »Luftpostexp. nr 1, Stockholm—London».

Försändelser, som befordras med nämnda luftpostexpedition, komma att förses med avtryck av särskilda stämpel.

AIR POST OFFICE
STOCKHOLM-LONDON
OVERNIGHT SERVICE
18-19 JUNE 1928

AIR POST OFFICE
LONDON-STOCKHOLM
OVERNIGHT SERVICE
20-21 JUNE 1928

Första turen kommer att utföras med avgång från Stockholm måndagen den 18 juni kl. 17 (post kan medtagas, som inlämnas eller ingår till postkontoret Stockholm i senast kl. 16) och från Malmö efter ankomsten dit av pkp 83 och 61 ned samma dag samt med beräknad framkomst till London den 19 juni å sådan tid, att posten kan hinna utdelas på förmiddagen.

Flygmaskinen kommer att mellanlanda i Hamburg och Amsterdam. Å sistnämnda plats avlämnas även post för vidarebefordran därifrån på morgonen den 19 juni med holländska trafikflygplan, som ankomma till Rotterdam kl. 9²⁵, Bryssel kl. 10¹⁵, Paris kl. 12⁰⁰, Basel kl. 13⁵⁰ och till Zürich kl. 14⁵⁵.

Flygmaskinen med luftpostexpeditionen återvänder från London onsdagen den 20 juni kl. 18 och beräknas efter mellanlandning i Amsterdam, Hamburg och Malmö ankomma till Stockholm på morgonen den 21 juni. I Malmö kommer att avlämnas post för vidarebefordran därifrån med pkp 83 och 61 upp. (I b 752. 28.)

KUNGL. GENERALPOSTSTYRELSEN.

Det här återgivna cirkuläret daterades den 9 juni 1928. I ett nytt cirkulär den 9 augusti kungjordes ytterligare fyra försöksflygningar. Några fler försök med postkupé och sortering under pågående flygning gjordes inte i svenska postverkets regi. Svårigheten att sortera post vid färd i luftgropar och vid landning speglas i några av rapporterna från de fem pionjärer som genomled de här angivna flygturerna. Uno Söderberg, som var med på den fjärde försöksturen, berättade i sin rapport att vid starten från Barkarby "föllö emellertid samtliga uppsorterade brev ur sina fack ner på golvet". Hans loggbok ger enahanda besked från resten av färden.

Tillfällig
Luftpostexpedi-
tion Stock-
holm—Lon-
don.

Nytt krig bakom hörnet

2:o

Enligt meddelande från tyska postförvaltningen tillämpas från och med den 4 innevarande april följande befodringsavgifter för brev och brevkort från Österrike till Sverige:

Frankering av försändelser från Österrike.

brev:	för första viktsatsen av 20 gram	25 Reichspfennig eller 38 Groschen
	och för varje överskjutande viktsats av 20 gram eller del därav.....	15 Reichspfennig eller 23 Groschen
brevkort:	15 Reichspfennig eller 23 Groschen	för enkla
	30 Reichspfennig eller 46 Groschen	för dubbla (med betalt svar).

Österrikiska och tyska frimärken äro tills vidare giltiga jämsides beträffande alla försändelser från Österrike. Vid beräkning av frankeringsvärdet, då frankeringen helt eller delvis verkställts med österrikiska frankotecken, motsvarar 1 Reichspfennig $1\frac{1}{2}$ Groschen. Vid beräkningen bortses från uppkommande bräddelar av Reichspfennig. En särskild jämförelsetabell, utvisande valörerna av nu gällande österrikiska frankotecken och deras motvärdet i tyskt mynt, utsändes samtidigt för intagande i brevtaxan. (III 737. 38.)

Förkänningar av det andra världskriget kan också speglas i filatelin. Detta cirkulär daterades den 13 april 1938.

Sjöpostexpeditionen en saga

2:o

Den svenska sjöpostexpeditionen ombord å Svenska Amerika Liniens passagerarfartyg på linjen Göteborg—New York, sju 7, kommer att upphöra med sin verksamhet efter avslutandet av resorna från New York den 25 januari 1952 (m/s Stockholm) resp. den 9 februari 1952 (m/s Gripsholm).

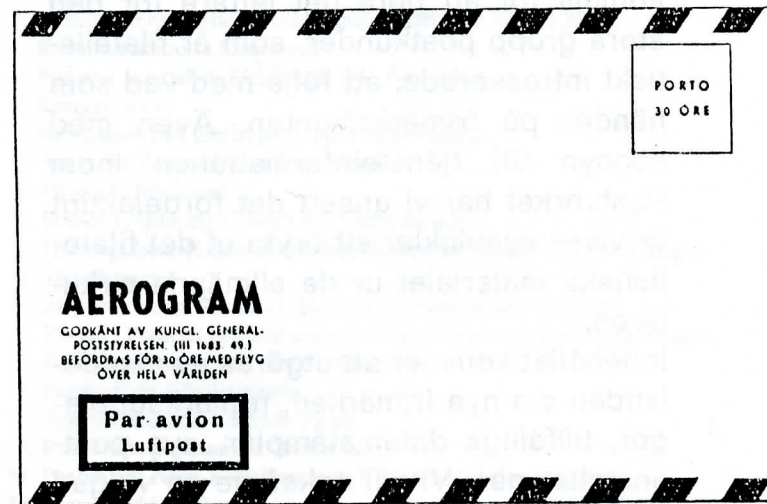
Vanliga, med svenska frankotecken försedda brev-försändelser, som inlämnas ombord å passagerarfartygen efter sju 7:s upphörande, komma att genom fartygsfunktionärs försorg avstämplas med en särskild datumstämpel av metall, innehållande — förutom datum och uppgift å fartygets namn n. n. — texten "Postad ombord, Göteborg—New York" resp. "Postad ombord, New York — Göteborg". Ifrågavarande datumstämplar komma att första gången användas vid resorna från Göteborg den 8 (m/s Stockholm) och den 23 (m/s Gripsholm) februari 1952. (Dt 2461. 51.)

Indragning av sjöpostexpeditionen å Svenska Amerika Liniens fartyg.

Nya samlarobjekt

Genom cirkulär den 20 september 1949, varur ett utdrag visas nedan, kunde de svenska filatelisterna börja lägga ännu ett nytt slags objekt till sina samlingar, även om kanske många hade liknande tidigare utgivna objekt från andra länder.

Enligt ursprungsvillkoren skulle de svenska aerogrammen vara försedda med ett tryck på adressidan som visade generalpoststyrelsens godkännande och diarienumret härför. Under premiäråret fick fyra svenska företag licens för tillverkning. Reglerna blev efter hand uppmjukade.

Efter bemyndigande av Kungl. Maj:t kommer svenska postverket att den 9 oktober 1949 införa ett särskilt slag av luftpostbrev, s. k. aerogram, vilka komma att befordras med luftpost till alla länder i världen, utan att någon tilläggsavgift för luftbefordringen behöver erläggas. Aerogrammens vikt har begränsats till högst 2,5 gram. De komma att t. v. tillverkas av enskilda företag och försäljas i den allmänna handeln (ej av postverket). De skola i vanlig ordning frimärkas eller frankostämplas för postavgiften.

Aerogrammen bestå av ett tunt, på särskilt sätt anordnat brevpapper, som, när det vikes och igenklistras, får formen av ett tillslutet brev. Tillslutningen sker medelst en gummerad klaff. Adressidans utseende efter viking och tillslutning framgår av ovanstående i förminskad skala utförda avbildning. Vikningen skall ske på det sätt, som den schematiska teckningen på omstående sida utvisar.

Aerogrammen skola på adressidan vara försedda med tryck av den lydelse, som framgår av avbildningen. Diarienumret för generalpoststyrelsens godkännande växlar dock med det tillverkande företaget. Styrelsen har hittills godkänt aerogram, tillverkade av två olika företag. Beslutsnumren härför äro III 1683. 49 respektive III 1733. 49. Den överst till höger på det avbildade aerogrammet förekommande rutan med texten "Porto 30 öre" är icke obligatorisk. Beträffande placeringen av texten på adressidan ävensom i fråga om randtrycket ha tillverkarna erhållit en viss frihet. Även i dessa hänseenden kunna alltså avvikelser från avbildningen förekomma.

Den cirkulärserie som nu inleds har tillkommit för att göra det lättare för den stora grupp postkunder, som är filatelistiskt intresserade, att följa med vad som händer på frimärksfronten. Även med hänsyn till tjänsteinformationen inom Postverket har vi ansett det fördelaktigt ur vissa synvinklar att bryta ut det filatelistiska materialet ur de allmänna cirkulären.

Innehållet kommer att utgöras av meddelanden om nya frimärken, frimärksupplagor, tillfälliga datumstämplar, nya postanstalter osv. Vi vill också ge en vidgad allmän information om vår frimärksutgivning liksom om Postmuseum och Postens Filateliavdelning.

Vi hoppas att den nya cirkulärserien skall bli väl mottagen. Som alla utgivare är vi givetvis intresserade av läsarnas reaktioner och önskemål. Välkommen med Era synpunkter!

Nils Hörjel

Med denna text presenterade generaldirektör Nils Hörjel filatelicirkulären och därmed blev det lätt för samlarna att följa med på det egna intresseområdet. Det hade nu gått halvtannat sekel sedan notisen den 30 januari 1819 om anskaffande av stämpel till alla postkontor.

Litteratur om svensk post- och samhällshistoria

Denna sammanställning är en förteckning över alla tillgängliga publikationer i skriftserien om svensk posthistoria. Rekvisitioner skickas till Erik Lindgren, Box 222, 351 05 VÄXJÖ. Det går också bra att ringa in ev beställningar till tel 0470-19354.

Publikationsnummer samt bok- eller häftestitel	län
1. Posthistoria från Ljungby kommun	G
2. Kommunikation i gränsbygd (södra Sunnerbo härad)	G
3. Kommunikation i Västbo	F
4. Kommunikation i Allbo	G
5. Hembygdens postarkiv (utgången, ersatt med häfte 100)	alla
6. Kommunikation i Kinnevald	G
7. Posten i samhället. Skildringar från fyra sekler	alla
8. Kongaposten	G
9. Berättelser från glesbygd (Uppvidinge härad)	G
10. Mitt i Småland (Norrvidinge härad)	G
11. På post i Mo härad	F
12. Posten i Njudung (Västra och Östra härad)	F
13. Humlegubbar (Udda utveckling för posten i skilda delar av Sverige)	alla
14. Tunalänspost	H
15. På post i Norra Småland (Norra och Södra Vedbo härader)	F
16. Filateli i Postens cirkulär under 150 år. I urval och med kommentarer	
17. Postorters namn som fort försvann	
31. Posthistoria från Forsheda	F
32. Posthistoria från Kåkinds härad	R
33. Kortlivade postnamn i Örebro län	T
34. Posten vid Nora-Karlskoga och Vikern-Möckelns jämvägar	T
35. Posten vid jämvägarna Strömtorp-Otterbäcken och Gullspång-Torved	T R
36. Posten vid jämvägen Hässleholm-Kristianstad	L
37. Posten vid jämvägen Hässleholm-Veinge	L
38. Posten vid jämvägen Eslöv-Kristianstad	L M
39. Posten vid jämvägen Kristianstad-Brösarp	L
40. Posten vid jämvägen Lund-Harlösa	M
41. Posten vid jämvägen Ystad - Sankt Olof	L
42. Posten vid jämvägen Brösarp-Ystad	L
43. Litet om posten vid Inlandsbanan	6 län
44. Något om posten i Handbörds härad	H
45. Något om posten i Norra Möre	H
46. Posten vid jämvägen Norrköping-Arkösund	E
47. Glimtar från posten i Södra Möckleby (Degerhamn)	H
48. Posthistoria från Jula-trakten	R
49. Posthistoria från Vedens härad	P
50. Posten vid Krösnabanan	G K
51. Posthistoria från Ronneby	K
52. Om posten vid Blekinge kustbana	K
53. Posthistoria från Roknäs	BD
54. När posten kom till Arnemark	BD
55. Posthistoria från Vargbacken	BD
56. Posten vid jämvägen Dalby-Bjärsjölagård	M

Publikationsnummer och häftestitel	län
57. Posthistoria från Helgebodafors	S
58. Posthistoria från Kållands härad	R
59. Posthistoria från Karlsborgs kommun	R
60. Posthistoria från Kinne härad	R
61. Glimtar från posten i Väskinde	I
62. Posthistoria från Barne härad	R
63. Posthistoria från Åse härad	R
64. Posthistoria från Laske härad	R
65. Posthistoria från Frökinds härad	R
66. Posthistoria från Gudhems härad	R
67. Om post i Skövde kommuns landsbygd	R
68. Posthistoria från Töreboda kommun	R
69. Posthistoria från Gullspångs kommun	R
70. Posthistoria från en del av Mariestads kommuns landsbygd	R
71. Posthistoria från Ransbergs socken i Västergötland	R
72. Posthistoriska glimtar från Lunds kommun	M
73. Posthistoria från Tofteryds socken	F
74. Något om posten i Gärdslösa-trakten	H
75. Posthistoria från Valla socken på Tjörn i Bohuslän	O
76. Något om kortlivad post i Halland	N
77. Posthistoria från Asarums socken	K
78. Posthistoria från Sölvesborgs kommun	K
79. Posthistoria från Blekingekusten	K
80. Posthistoria från Fridlevstad, Hjortsberga, Ringamåla, Sillhövda & Öljuhult	K
81. Kortlivade postnamn i Uppland	BC
82. Kortlivade postnamn i Västmanland	U
83. Några kortlivade postnamn i Östergötland	E
84. Poststationer vid Nordvästra Stambanan	TS
85. Kortlivad skånsk post, del 1, Malmöhus län	M
86. Kortlivad skånsk post, del 2, Kristianstads län	L
87. Posthistoria från Villands härad	L
88. Posthistoria från Möklinta socken och järnvägen Sala - Krylbo	UW
89. Kortlivade postnamn i Gävleborgs län	XW
90. Kortlivade postnamn i Kopparbergs län	W
91. Kortlivade postnamn i Jämtlands län	Z
92. Kortlivade postnamn i norra Sverige	YACBD
93. Posthistoria från Inlands Nordre härad	O
94. Posthistoria från Inlands Södre härad	O
95. Posthistoria från Tunge härad	O
96. Posthistoria från Lane härad	O
97. Posthistoria från Tanums härad	O
98. Posthistoria från Bullarens och Sörbygdens härader	O
99. Posthistoria från Kville härad	O
100. Guide för post- och samhällshistoria från mer än 2000 orter	
101. Något om posten vid järnvägen Tingsryd - Bredåkra	K
102. Något om posten i Råå	M
103. Posthistoria från Rydaholms socken	F
104. Anteckningar om posten i Tving	K
105. Om posten i trakten av Synnerby	R